Kendi Elektriğinizi Üretin: Lisanssız Elektrik Üretimi Mevzuat ve Süreçleri Eğitimi

DÖĞERLİOĞLU

Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

KENDİ ELEKTRİĞİNİZİ ÜRETİN:
LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ MEVZUAT VE SÜREÇLERİ EĞİTİMİ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

enf akademi

Dr. Özlem Döğerlioğlu IŞIKSUNGUR
Yönetici Ortak
ozlem@dogerlihukuk.com

SUNUM İÇERİĞİ

BÖLÜM I	ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLAR VE TÜRKİYE'DEKİ DURUM
BÖLÜM II	LİSANSLI & LİSANSSIZ YATIRIMLAR/PROJELER ARASI BAŞLICA FARKLAR: NEDEN LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ?
BÖLÜM III	LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
BÖLÜM IV	PROJE ADIMLARI- UYGULAMA ÖRNEKLERİ- ALTERNATİF MODELLER
BÖLÜM V	TEŞVİKLER- AVANTAJLAR- RİSKLER
BÖLÜM VI	SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

BÖLÜM 1

ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLAR VE TÜRKİYE'DEKİ DURUM

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLAR

Enerji Kaynakları

TÜRKİYE'DEKİ DURUM: TÜRKİYE HANGİ KAYNAKLARDAN ELEKTRİK ÜRETİYOR?

Kaynaklara Göre Türkiye'nin Elektrik Üretimi (2013 Sonu)

Kaynak Türü	Elektrik Üretimi (MWh)	Elektrik Üretim Payı(%)
Hidrolik	59.245.768,0	24,8
Doğal Gaz	104.835.049,0	43,8
Linyit	30.017.917,0	12,6
İthal Kömür	29.098.211,0	12,2
Rüzgar	7.517.599,0	3,1
Sıvı Yakıt	3.890.312,0	1,6
Taş Kömürü	1.727.961,0	0,7
Jeotermal	1.273.915,0	0,5
Asfaltit	632.070,0	0,3
Diğer	1.054.471,0	0,4
Toplam	239.293.273,0	100,0

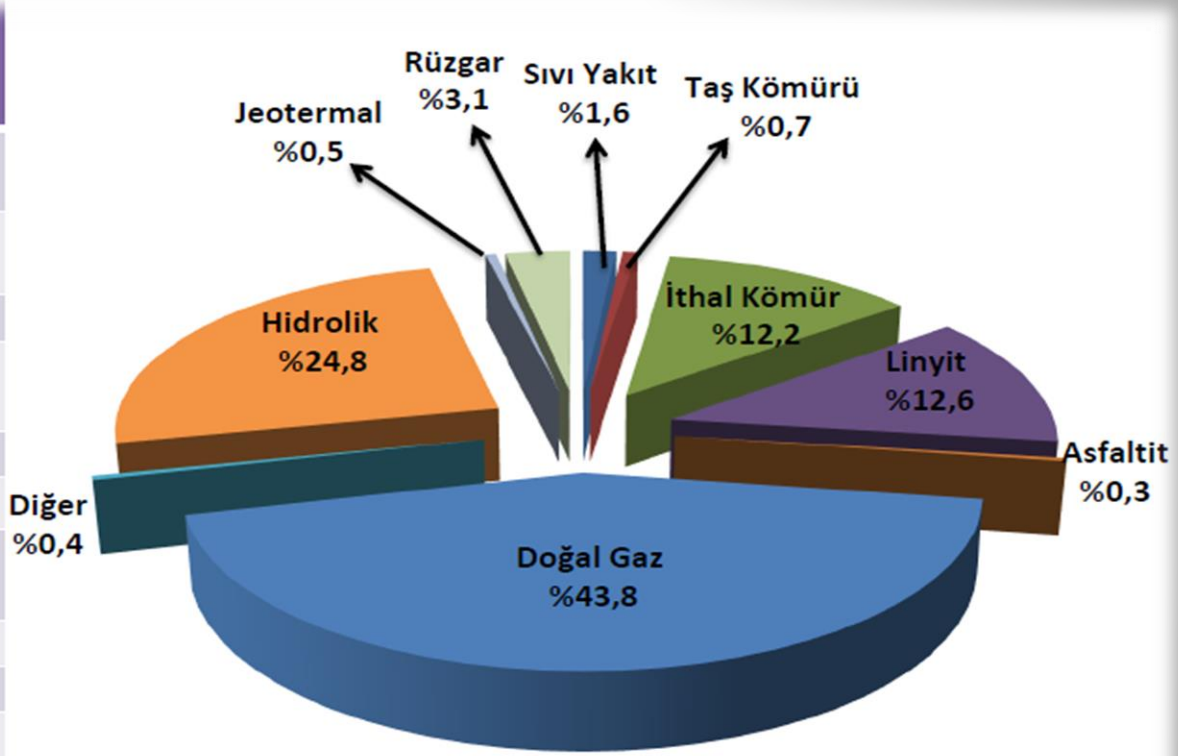

Kaynak: TEİAŞ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE'DEKİ DURUM: TÜRKİYE HANGİ KAYNAKLARDAN ELEKTRİK ÜRETİYOR?

Kaynaklara Göre Türkiye'nin Kurulu Gücü (2013 Sonu)

Kaynak Türü	Kurulu Güç (MW)	Kurulu Güç Payı (%)
Hidrolik	22.289,1	34,8
Doğal Gaz	20.269,9	31,6
Linyit	8.215,2	12,8
İthal Kömür	3.912,6	6,1
Çok Yakıtlılar	5.041,6	7,9
Rüzgar	2.759,6	4,3
Sıvı Yakıt	573,3	0,9
Taş Kömürü	300,0	0,5
Jeotermal	310,8	0,5
Asfaltit	135,0	0,2
Yenilenebilir +Atık	236,9	0,4
Toplam	64.044,0	100,0

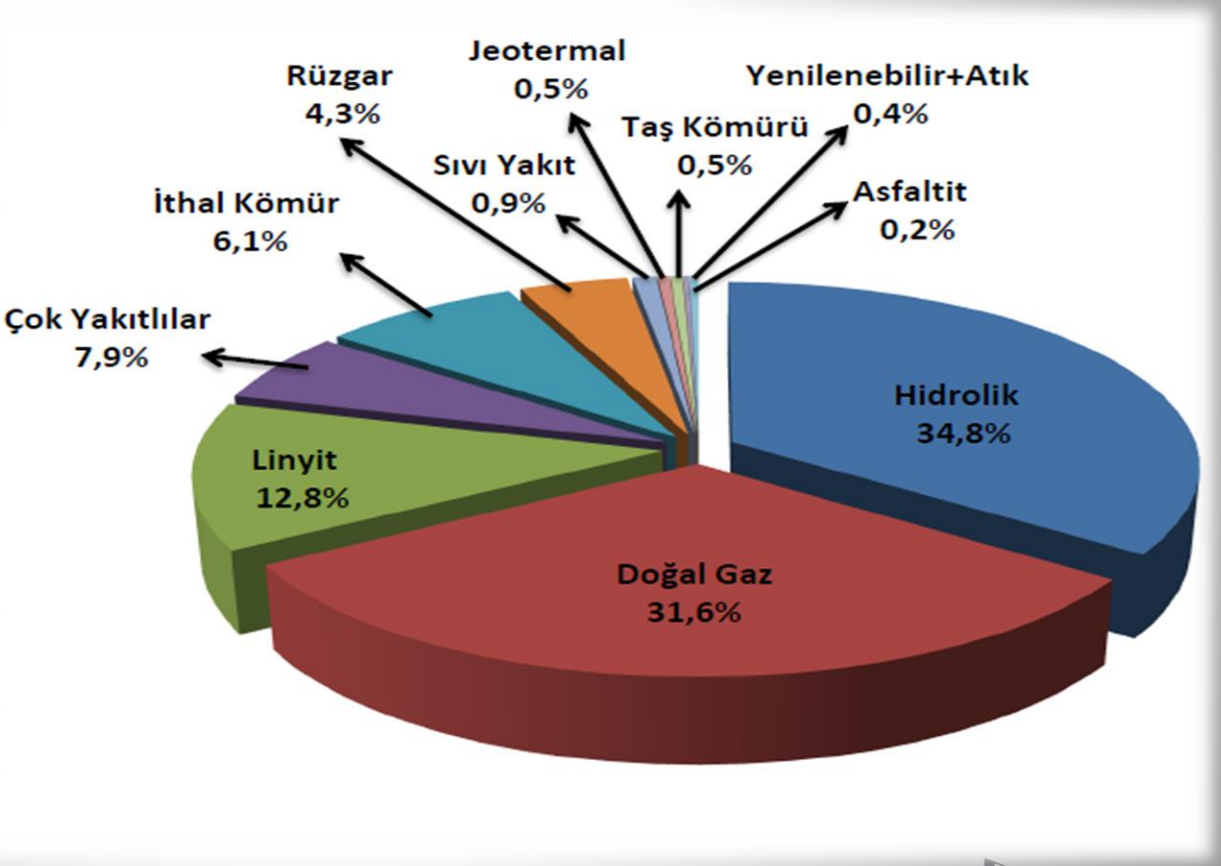

Kaynak: TEİAŞ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE'DEKİ DURUM: HANGİ KAYNAĞA NE KADAR YATIRIM İHTİYACI VAR?

Elektrik Enerjisi Sektörü 10 Yıllık Yatırım İhtiyacı (2013-2023)

Kaynak: ETKB

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE'DEKİ DURUM: MEVCUT KAYNAK POTANSİYELİ NEDİR?

Değerlendirilebilir Yerli ve Yenilenebilir Enerji Potansiyeli

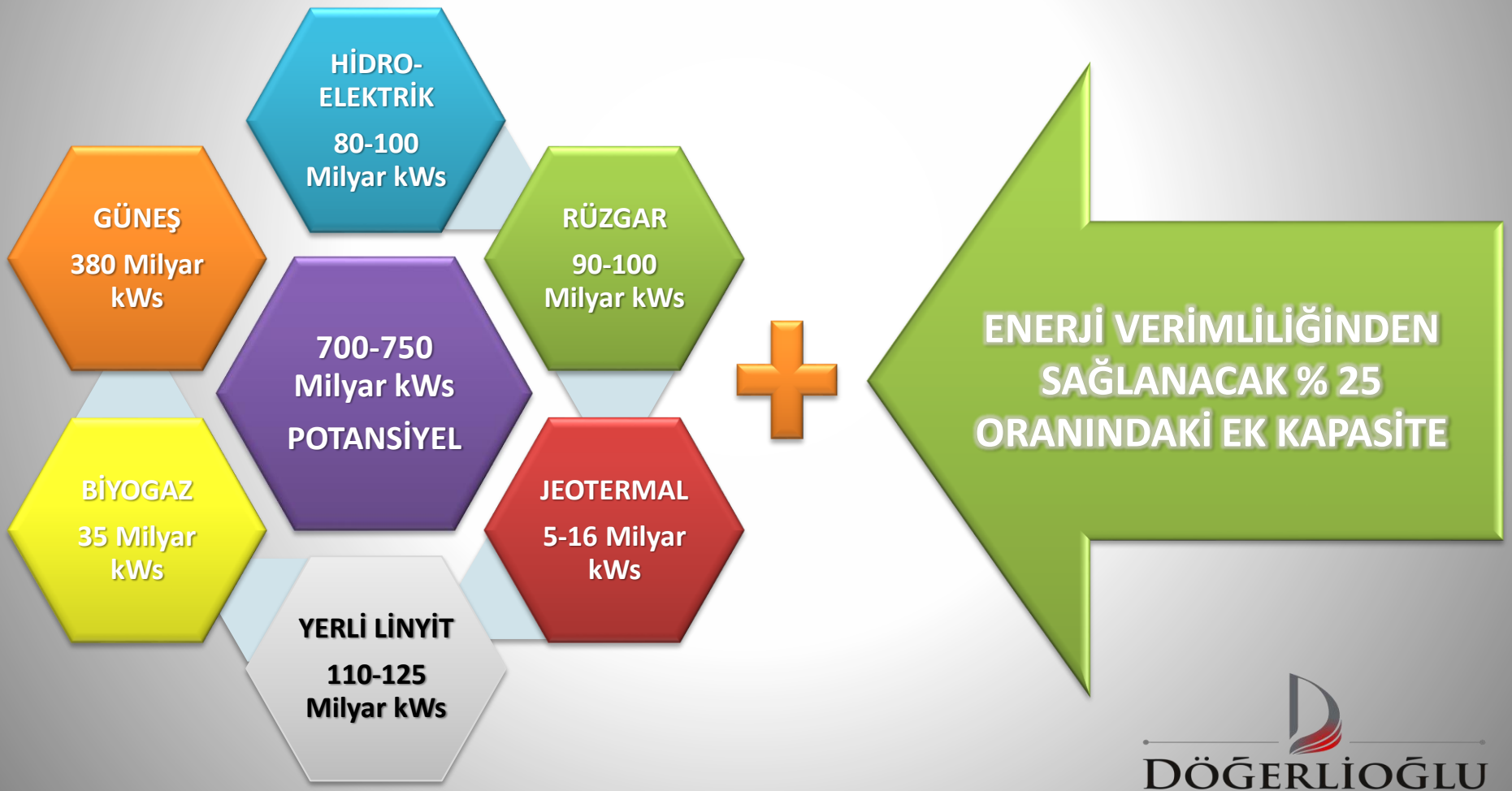

Kaynak: TMMOB

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE'DEKİ DURUM: 2023 ENERJİ HEDEFLERİ

2023 Hedefleri

Hedeflenen Elektrik Üretim Karışımı

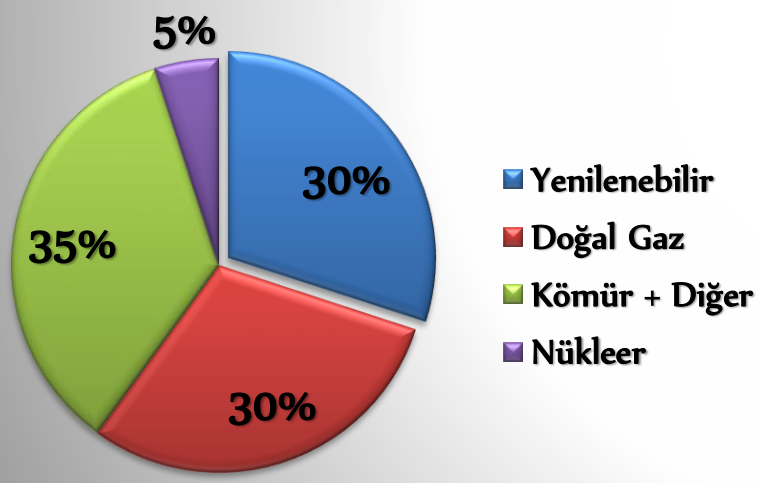

- Yenilenebilirlerin Elektrik Üretimindeki Payının En Az % 30'a Çıkarılması
- Rüzgar Kurulu Güç: 20.000 MW
- Jeotermal Kurulu Güç: 600 MW
- Nükleer Enerji: En Az % 5
- Hidroelektrik ve Yerli Linyit Kaynaklarının Tamamının Değerlendirilmesi
- Güneş Enerjisinin Elektrik Üretimi için Değerlendirilmesi
  - 2023'e kadar 3000 MW Güneş Kapasitesi (resmi olmayan hedef)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Kaynak: ETKB

BÖLÜM II

LİSANSLI-LİSANSSIZ YATIRIMLAR/PROJELER ARASI BAŞLICA FARKLAR:

NEDEN LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ?

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA ELEKTRİK ÜRETİMİ

Türkiye Elektrik Piyasasında Elektrik Üretimi Nasıl Yapılabilir???

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA ELEKTRİK ÜRETİMİ

Elektrik Üretim Seçenekleri

Lisanslı Elektrik Üretimi

Lisanssız Elektrik Üretimi

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı Elektrik Üretimi

- **Lisans**: Tüzel kişilere piyasada faaliyet gösterebilmeleri için verilen izindir.
- Lisans almak koşuluyla Elektrik Piyasasında;
  - **Üretim** faaliyeti
  - İletim faaliyeti
  - Dağıtım faaliyeti
  - Toptan satış faaliyeti
  - Perakende satış faaliyeti
  - Piyasa işletim faaliyeti
  - İthalat faaliyeti
  - İhracat faaliyeti gibi faaliyetler yürütülebilir.
- Piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişilerin, ilgili mevzuat hükümlerine göre **anonim şirket** veya **limited şirket** olarak kurulması ve anonim şirketlerin sermaye piyasası mevzuatına göre borsada işlem görenler dışındaki paylarının **nama yazılı** olması şarttır.

LİSANS TÜRLERİ

- Üretim lisansı
- OSB üretim lisansı
- İletim lisansı
- Piyasa işletim lisansı
- Dağıtım lisansı
- OSB dağıtım lisansı
- Tedarik lisansı

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı Elektrik Üretimi

- Lisanslar, **en çok 49** yıl için verilir. Üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli olan **asgari süre 10** yıldır.
- Piyasada faaliyet göstermek isteyen tüzel kişi, faaliyetine başlamadan önce; **her faaliyet için** ve söz konusu faaliyetlerin **birden fazla tesiste** yürütülecek olması hâlinde, **her tesis için ayrı lisans** almak zorundadır.
- Üretim faaliyetiyle iştigal edecek tüzel kişi, faaliyeti birden fazla tesiste yürütecek olması hâlinde, her tesis için ayrı **önlisans** almak zorundadır.
- Lisanslar **devredilemez.**

T.C.
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

ÜRETİM LİSANSI

Lisans No : EÜ/4315-3/02578
Tarih : 20/03/2013

Bu lisans, Kos Enerji Üretim Teknoloji İnşaat ve Mühendislik Anonim Şirketi'ne, Konya ili, Selçuklu ilçesi, Konya Organize Sanayi Bölgesinde kurulacak üretim tesisinde 20/03/2013 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle, üretim faaliyeti göstermek üzere 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 20/03/2013 tarihli ve 4315-3 sayılı Kararı ile verilmiştir.

Hasan KÖKTAŞ
Başkan

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı Elektrik Üretimi

Önlisans

- Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiye, üretim tesisi yatırımına başlaması için mevzuattan kaynaklanan **izin, onay, ruhsat ve benzeri belgeleri edinebilmesi ve üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkını** elde edebilmesi için Kurum tarafından verilen belirli süreli izin = **ÖNLİSANS**

- **Önlisansın Süresi:** Mücbir sebep hâlleri hariç **yirmi dört ayı** geçemez. Kurul kararı ile **otuz altı aya** kadar uzatılması mümkündür.

EPDK

T.C.ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

ÖNLİSANS

Bu önlisans kapsamındaki üretim tesisi Yenilenebilir Enerji Kaynağı kullanmaktadır.
(5346 Sayılı Kanunda yer alan, "Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynakları" tanımı çerçevesinde olan üretim tesisleri için)

Lisans No: ÖN/5017-14/03010
Tarih : 21/05/2014

Bu önlisans, **Akıncı Elektrik Üretim Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi**'ne, Afyonkarahisar İli'nde kurulması planlanan Akıncı Enerji Sandıklı Biyogaz Tesisi üretim tesisinin yatırımına başlanabilmesi için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi amacıyla 21/05/2014 tarihinden itibaren 24 ay süreyle, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 21/05/2014 tarihli ve 5017-14 sayılı Kararı ile verilmiştir.

Mustafa YILMAZ
Başkan

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı Elektrik Üretimi

- **Üretim faaliyeti**, lisansları kapsamında kamu ve özel sektör üretim şirketleri ile organize sanayi bölgesi tüzel kişiliği tarafından yürütülebilir.
- Üretim şirketi, lisansı kapsamında aşağıda belirtilen faaliyetleri yapabilir:
  - Tedarik şirketlerine, serbest tüketicilere ve özel direkt hat tesis ettiği kişilere **elektrik enerjisi veya kapasitesi satışı**
  - **Elektrik enerjisi veya kapasite ticareti**
  - Tedarik etmekle yükümlendiği elektrik enerjisi veya kapasitesini teminen, bir takvim yılı için lisansına dercedilen yıllık elektrik enerjisi üretim miktarının, Kurul tarafından belirlenen oranını aşmamak kaydıyla **elektrik enerjisi veya kapasitesi alımı**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Önlisans Başvurusu

Rüzgar ve Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak amacıyla yapılacak önlisans başvuruları:

TEİAŞ, her yıl 1 Nisan tarihine kadar, takip eden beş yıl için ve takip eden on yıl için olmak üzere, bağlantı noktasına göre ve/veya bölgesel bazda, sisteme bağlanabilecek rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi kapasitesini **Kuruma** bildirir.

Rüzgâr enerjisine dayalı başvurular için **her yıl Ekim ayının ilk beş iş gününde, güneş enerjisine** dayalı başvurular için **her yıl Ekim ayının son beş** iş gününde; bir önceki yıl o yıl için açıklanan kapasite çerçevesinde, Kurum tarafından önlisans başvuruları alınır.

Başvuru ekinde son üç yıl içinde elde **edilmiş en az bir yıl süreli** standardına uygun **rüzgâr veya güneş ölçümü** bulunması zorunludur. (Güneş için 6 ayı yerinde olmak üzere)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı Elektrik Üretimi

Yarışma Yönetmeliği

- Aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması halinde sisteme bağlanacak olanı belirlenmesi için **YARIŞMA**

- **Kriter:**

  İşletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek süre boyunca üretilecek her bir kWh için ödenecek **en yüksek katkı payı teklifi**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı Elektrik Üretimi

Yarışma Yönetmeliğine Tabi Olan Santraller

Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi

Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Güneş Enerjisine Dayalı Lisanslı Bir Santralin Başvuru Aşamaları

- Teiaş tarafından sisteme bağlanabilir GES kapasitesi açıklanır.
- EPDK tarafından alınan önlisans başvuruları, değerlendirilmesi için TEİAŞ'a ve YEGM'ne sunulur. YEGM tarafından saha bazında değerlendirmeler yapılır. Kesişen/çakışan bölgeler belirlenir.
- Başvuru TEİAŞ tarafından kapasiteye göre değerlendirilir.
  - Tekli başvuru olarak değerlendirilirse ve uygun görülürse doğrudan kapasite tahsisi gerçekleştirilir.
  - Çoklu başvuru olarak değerlendirilirse GES kapasitesi yarışmalar yolu ile tahsis edilir.
- Kapasite tahsis edilen GES'lere EPDK tarafından önlisans verilir.
- Lisanslı GES'ler ile TEİAŞ arasında Bağlantı Anlaşması imzalanır.
- Tesisi tamamlanan GES'lerin Enerji Bakanlığı tarafından kabulü yapıldıktan sonra TEİAŞ ile Sistem Kullanım Anlaşması imzalanır.

Kaynak: TEİAŞ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Güneş Enerjisi Santrali Bölgesel Kapasiteler

TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM ANONİM ŞİRKETİ

GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ BÖLGESEL KAPASİTELER

BÖLGE NO	TM Sayısı	KAPASİTE (MW)
1 KONYA	8	46
2 KONYA	5	46
3 VAN AĞRI	5	77
4 ANTALYA	6	29
5 ANTALYA	8	29
6 KARAMAN	3	38
7 MERSİN	7	35
8 KAHRAMANMARAŞ ADIYAMAN	9	27
9 BURDUR	3	26

BÖLGE NO	TM Sayısı	KAPASİTE (MW)
10 NİĞDE NEVŞEHİR AKSARAY	4	26
11 KAYSERİ	6	25
12 MALATYA ADIYAMAN	6	22
13 HAKKARİ	2	21
14 MUĞLA AYDIN	8	20
15 ISPARTA AFYON	7	18
16 DENİZLİ	3	18
17 BİTLİS	2	16
18 BİNGÖL TUNCELİ	4	11

BÖLGE NO	TM Sayısı	KAPASİTE (MW)
19 ŞIRNAK	3	11
20 ADANA OSMANİYE	4	9
21 MUŞ	1	9
22 SİİRT BATMAN MARDİN	5	9
23 SİVAS	1	9
24 ELAZIĞ	5	8
25 ŞANLIURFA DİYARBAKIR	1	7
26 ERZURUM	3	5
27 ERZİNCAN	2	3
TOPLAM	121	600

27 Bölge

600 MW Kapasite

Kaynak: TEİAŞ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

- Açıklanan kapasiteler için 10-14 Haziran 2013 tarihleri arasında EPDK tarafından başvurular alınmıştır.
- Sisteme bağlanacak GES Projeleri için yarışmalar, Yarışma Yönetmeliğine göre yapılmaktadır.
- Proje kurulu gücünde MW başına en yüksek Katkı Payını Teklif eden projeden başlamak üzere sıralama, bağlantı bölgesi bazında yapılır.
- Çakışan projeler olması halinde, en yüksek katkı payını teklif eden proje kapasiteyi alır, diğerleri sıralama dışı kalır.
- Kesişen projeler olması durumunda ise, daha yüksek Katkı Payı teklifi veren proje sahibi şirket, kesişen alanı kullanma hakkını elde eder.

Kaynak: TEİAŞ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanslı GES'lerde Yaşanan Durum Örneği

- **Lisanslı Güneş Projeleri: 10-14 Haziran 2013**
  - Toplam Kurulu Güç: **600 MW**
  - Beklenen başvuru: ~ 1.700 MW
  - Gelen başvuru: ~ **9.000 MW**

- Güneş enerjisine yönelik ilk yarışma Elazığ ve Erzurum bölgeleri için **12 Mayıs**'ta (2014) TEİAŞ Genel Müdürlüğünde gerçekleştirildi.

- Yapılan ilk yarışmada Elazığ bölgesindeki 8 megavatlık kapasite için 5, Erzurum bölgesindeki 5 megavatlık kapasite için 2 firma yarışmaya katıldı.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Örnek 1: Lisanslı GES'lerde Yaşanan Durum Örneği

3842 Sayılı Kurul Kararı — 24 Mayıs 2012

Ön-Lisans Başvuru Alımları — 10-14 Haziran 2013

1. Paket Yarışması
Elazığ 8 MW
Erzurum 5 MW — 12 Mayıs 2014

Yarışma Dönemi

5346 sayılı YEK Kanununun 6/c maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde YEK belgeli güneş enerjisine dayalı, toplam kurulu gücü 600 (altıyüz) MW olacak üretim tesisleri için; üretim lisansı başvurularının **10-14 Haziran 2013** tarihleri arasında, 09:00-18:00 saatleri arasında alınması

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

GES 1. Paket Yarışması

BÖLGE ADI	Bölge Kapasitesi (MW)	TÜZEL KİŞİ	PROJE ADI	PROJENİN KURULU GÜCÜ (MW)	Bağlantı Noktasına Olan Uzaklık (km)
24-ELAZIĞ	8	SOLENTEGRE ENERJİ YATIRIMLARI TİC. A.Ş.	SOLENTEGRE GES	8	8,4
		RA GÜNEŞ ENERJİSİ ELEKTRİK ÜRETİM SAN. VE TİC. A.Ş.	RA GÜNEŞ ELAZIĞ GES	7,2	9,6
		GÜÇLÜ TEKSTİL MAKİNE TARIM İŞL. SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ.	GÜÇLÜ GES	8	9,8
		İNŞAR YAPI MÜT. MÜH. MAD. ENERJİ TARIMSAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.	GEZİN GES	8	16,2
		BAŞAKKENT GÜNEŞ EN.ÜRT.A.Ş.	BAŞAKKENT ELAZIĞ GES	5	0,5
26-ERZURUM	5	MAKRONOM ENERJİ ÜRETİM LTD. ŞTİ.	ERZURUM GES	5	1,8
		HALK EN.YAT.ÜRT.VE İNŞ.A.Ş.	HALK ENERJİ ERZURUM GES	4,9	3,5

Kaynak: Enerji Enstitüsü

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

GES 1. Paket Yarışması Sonuçları

Yer
- Elazığ

Kapasite
- 8 MW

Kazanan
- Solentegre Enerji

Teklif
- Megavat başına **827 bin lira**

Yer
- Erzurum

Kapasite
- 5 MW

Kazanan
- Halk Enerji

Teklif
- Megavat başına **68 bin lira**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

İlk Ön Lisans

EPDK

T.C. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

ÖNLİSANS

Bu önlisans kapsamındaki üretim tesisi Yenilenebilir Enerji Kaynağı kullanmaktadır.

(5346 Sayılı Kanunda yer alan, "Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynakları" tanımı çerçevesinde olan üretim tesisleri için)

Lisans No : ÖN/5307-5/03169

Tarih : 20/11/2014

Bu önlisans, **Halk Enerji Yatırımları Üretim ve İnşaat Anonim Şirketi**'ne, Erzurum İli'nde kurulması planlanan **Halk Enerji Erzurum GES** üretim tesisinin yatırımına başlanabilmesi için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi amacıyla 20/11/2014 tarihinden itibaren 24 ay süreyle, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 20/11/2014 tarihli ve 5307-5 sayılı Kararı ile verilmiştir.

Mustafa YILMAZ
Başkan

ÖN/5307-5/03169 1/3

Kaynak: Halk Enerji (http://www.halkenerji.com.tr/images/main/onlisans.jpg)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

1. Önlisans

- Halk Enerji
- Erzurum
- 4,9 MW
- (Aralık 2014)

2. Önlisans

- Solentegre
- Elazığ
- 8 MW
- (Aralık 2014)

3. Önlisans

- Ciner Holding
- Şırnak
- 7 MW
- (Aralık 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

1. Paket (12 Mayıs 2014)

Erzurum

Elazığ

2. Paket (29 Ocak 2015)

Siirt-Batman-Mardin

Şanlıurfa-Diyarbakır

Antalya

Muğla-Aydın

Denizli

Burdur

3. Paket (30 Ocak 2015)

Konya 1

Konya 2

DÖĞERLİOĞLU

Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Farklı Yarışma Tarihleri???

Verilen Teklifler Arasındaki Uçurum

Şeffaflık ???

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Örnek 2: Lisanslı RES 2015 – İlk Başvuru

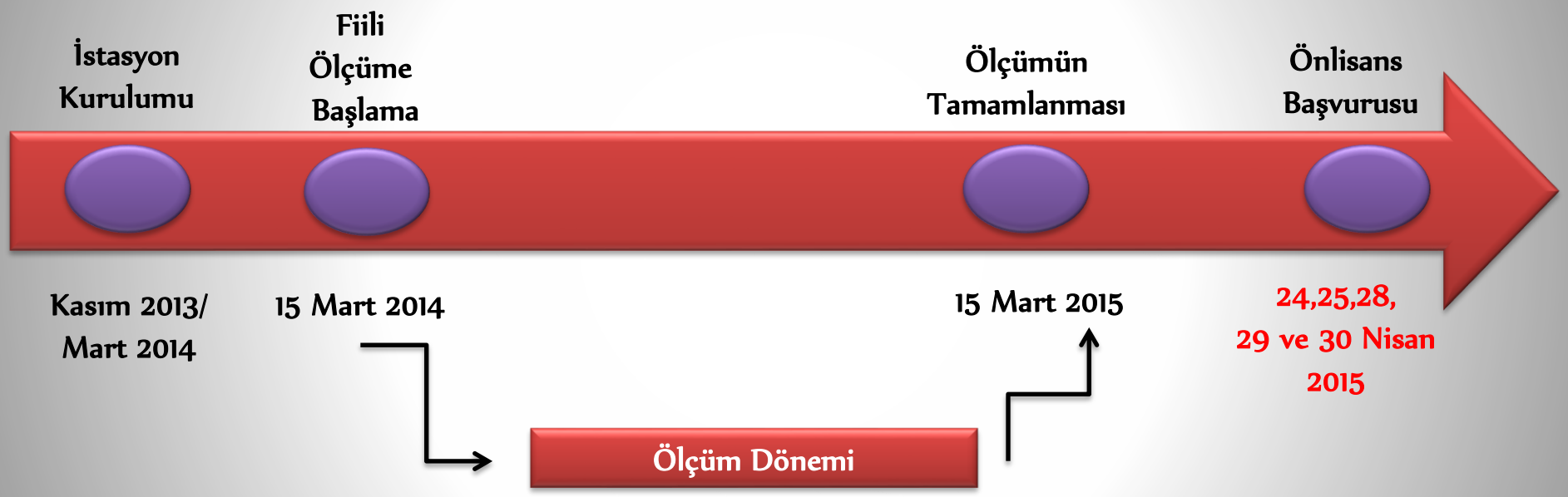

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ

Örnek 3: Lisanslı RES 2015 Yılı ve Sonrası

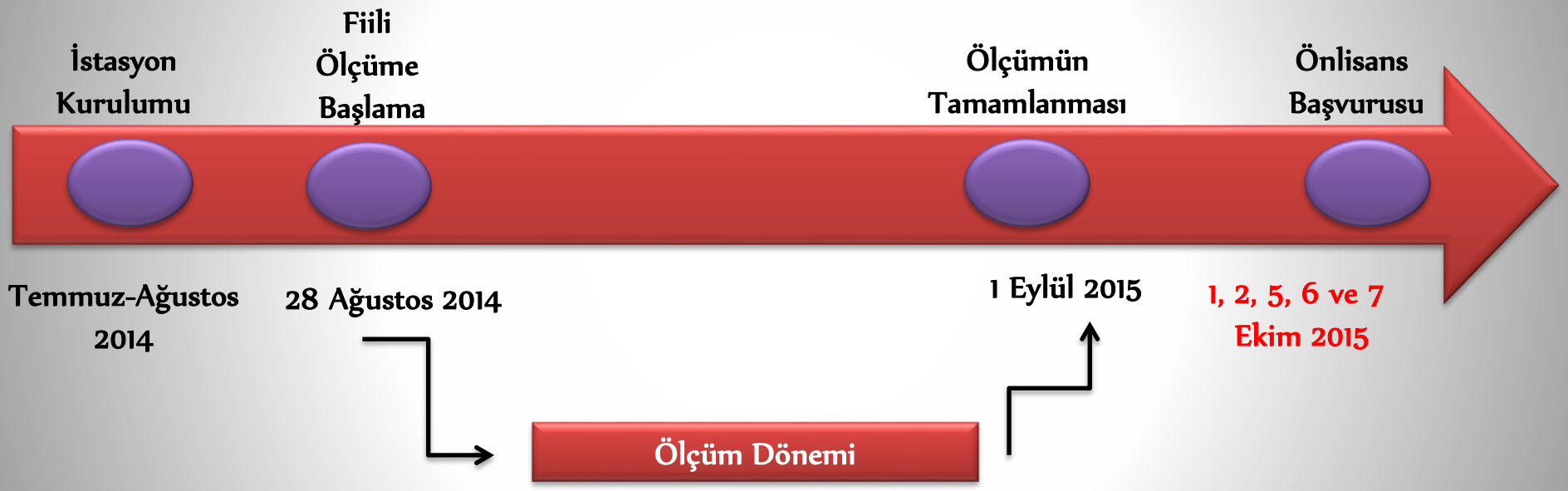

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanssız Elektrik Üretimi Lisanslıya alternatif mi ???

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

Lisanssız Elektrik Üretimi

Tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarının tüketim noktasına en yakın üretim tesislerinden karşılanması, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve etkin kullanımının sağlanması, elektrik şebekesinde meydana gelen kayıp miktarlarının düşürülmesi amacıyla **lisans alma ile şirket kurma yükümlülüğü olmaksızın, gerçek veya tüzel kişilerin elektrik enerjisi üretebilmelerine** imkan tanıyan özgün bir sistemdir.

Önlisans ve lisans alma ile şirket kurma yükümlülüğünden muaf olarak kurulabilecek üretim tesisleri şunlardır:

Kurulu gücü **bir megavat** veya Kanunun 14. maddesi çerçevesinde Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenmiş kurulu güç üst sınırına kadar olan **yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı** üretim tesisleri,

Ürettiği enerjinin **tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan, üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı** üretim tesisleri,

Vs.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

Hangi Tesisler Kurulabilir?			
Yönetmelik (Madde 5)	Santral Tipi	Kurulu Güç Sınırı	Bağlanacağı Şebeke Tipi
a.	İmdat Grupları	Yok	İzole Şebeke
b.	İzole Üretim Santralleri	Yok	İzole Şebeke
c.	**YEK Santralleri**	**1 MWe**	**Dağıtım Sistemi**
ç.	**Üretimin Tamamını Kullanan ve Aynı Barada Ölçülen YEK'e Dayalı Santraller**	**Yok**	**Dağıtım veya İletim Sistemi**
d.	Kojenerasyon	Yok	Dağıtım Sistemi
e.	Mikrokojenerasyon	100 kWe	Dağıtım Sistemi
f.	YEK'e dayalı, Belediyelerin Katı Atık Santralleri ve Arıtma Tesisi Çamurları Bertarafı ile ilgili Santraller	Yok	Dağıtım Sistemi
f.	YEK harici, Belediyelerin Katı Atık Santralleri ve Arıtma Tesisi Çamurları Bertarafı ile ilgili Santraller	Yok	Dağıtım Sistemi
g.	Belediye Su İsale Hattı ve Atık Su İsale Hattı Santralleri	Yok	Dağıtım Sistemi

Kaynak: TEİAŞ (Bilal Şimşek)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

- TÜRKİYE'DE, LİSANSSIZ ELEKTİRİK ÜRETİMİNDE DEVREYE ALINAN İLK GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ…
- https://www.youtube.com/watch?v=eOAEXL-zadY

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

Kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapma ESASI

Kendi ihtiyaçlarını karşılama NOKTASINDAN HARAKETLE ???

Lisanssız Üretim Lisanslı Üretime bir alternatif mi???

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

Neden Lisanssız Elektrik Üretimi ???

Süre???

Ticaret???

Bürokrasi???

Teşvikler???

Finans???

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

NEDEN LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ?

	LİSANSLI ELEKTRİK ÜRETİMİ	LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ
BAŞVURU SÜRESİ	Sadece EPDK tarafından ilan edilen süre dahilinde	Başvuru süresine ilişkin bir kısıtlama yok
BÜROKRASİ	≥ 25 Resmi kurumdan gerekli izinlerin alınması	≤ 10 Resmi kurumdan gerekli izinlerin alınması
KAPASİTE SINIRI	Kapasite kısıtı yok	1 Megawatt üst sınır *İstisna 1.* Bakanlar Kurulu kararı (1x5) *İstisna 2.* Sisteme enerji vermeksizin (sınırlama yok)
KAMULAŞTIRMA	Mümkün (EPDK)	İrtifak Hakkı & Kullanma İzinleri (Milli Emlak Genel Tebliği)
PROJE FİNANSMANI	Mümkün (bankalar yada diğer finans kurumları aracılığıyla)	Bankaların isteksizliği
TEŞVİKLER	Alım Garantisi (YEK Destekleme Mekanizması) Yerli Katkı İlavesi	İhtiyaç fazlası enerjiyi satma imkanı Yerli Katkı İlavesi
ÖLÇÜM	Zorunlu Ölçüm Prosedürleri	Ölçüm yükümlülüğü yok
PROSEDÜR	Limited Şirket veya Anonim Şirket Ön-lisans / Lisans yükümlülükleri Şirket Asgari Sermayesi Yarışma	Gerçek veya Tüzel Kişi Lisans alma yükümlülüğü yok Şirket kurma yükümlülüğünden muaf Yarışmaya tabi değil
PAY DEVRİ	Ön-lisans süresince (doğrudan veya dolaylı olarak) pay devri yapılması yasak	Üretim Tesisi Devri (Geçici kabulü yapılmış olmak kaydıyla mümkün)
ELEKTRİK TİCARETİ	Mümkün	Yasak

DÖĞERLİOĞLU

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

DUYURU METNİ

Bilindiği gibi, 21/07/2011 tarih ve 28001 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ve diğer alt düzenleyici işlemlerinden Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ, Lisanssız Elektrik Üreticileri İçin Dağıtım Sistemine Bağlantı Anlaşması ve Lisanssız Elektrik Üreticileri İçin Dağıtım Sistem Kullanım Anlaşması yayımlanmış olup, fiilen uygulama başlamıştır.

Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB), Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün 08.01.2015 tarih ve 58 sayılı yazısı ile elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimi kapsamında gerçekleştirilecek olan projelerin onay ve tesislerin kabul işlemleri için, Bakanlık Makam Olur'u ile Teşekkülümüz görevlendirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzün 14.01.2015 tarih ve 1154 sayılı Olur'u ile "Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik" kapsamında kurulu gücü 100 kWe (100 kWe dâhil) ve altındaki güneş enerjisine dayalı (GES) santrallerin proje onay ve kabul işlemleri için TEDAŞ Bölge Koordinatörlükleri görevlendirilmiştir. 100 kWe üstündeki güneş enerjisine dayalı (GES) santrallerin proje onay ve kabul işlemleri AR-GE Planlama ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmeye devam edilecektir.

Kamuoyuna saygıyla arz olunur.

TÜRKİYE ENERJİ PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ

TRAFO MERKEZİ ADI	TAHSİS EDİLEN GES+RES KAPASİTESİ	MAKSİMUM KAPASİTE	İLİN ADI
CEYHAN 1 TM	10	28	ADANA
CEYHAN 2 TM	5	28	ADANA
CIHADIYE TM	7	25 *	ADANA
KARAİSALI TM	10	24	ADANA
KOZAN TM	5	18	ADANA
MISIS TM	25	30 *	ADANA
SEYHAN HES TM	10	30 *	ADANA
ADIYAMAN CIMENTO TM	12	22	ADIYAMAN
ADIYAMAN GOLBASI TM	16	16	ADIYAMAN
ADIYAMAN TM	52	52	ADIYAMAN
KAHTA TM	20	20	ADIYAMAN
AFYON-2 (KOCATEPE) TM	5	20 *	AFYONKARAHİSAR
CAY-SEKA TM	10	26	AFYONKARAHİSAR
DİNAR	25	25	AFYONKARAHİSAR
EMIRDAG TM	12	12	AFYONKARAHİSAR
SANDIKLI TM	20	25	AFYONKARAHİSAR
TUMOSAN/AKSARAY TM	30	36	AKSARAY
AMASYA TM	12	28	AMASYA
MERZIFON TM	10	15	AMASYA
BEYLİKKÖPRÜ	10	24	ANKARA
EMIRLER TM	20	26	ANKARA
HİRFANLI TM	5	15	ANKARA
KAZAN TM	7	20 *	ANKARA
KALECIK TM	10	10	ANKARA
POLATLI TM	20	35	ANKARA
SEREFLIKOCHISAR TM	16	16	ANKARA

Dokümanın tamamına erişim linki: http://www.teias.gov.tr//Duyurular/Lisanss%c4%b1z%20Tahsis%20Edilen%20GES+RES%20Kapasiteleri.pdf

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

BÖLÜM III

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

Birincil Mevzuat

- 6446 sayılı - Elektrik Piyasası Kanunu
- 5346 sayılı -Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun

İkincil Mevzuat

- Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

30 Mart 2013 tarihli 6446 sayılı ELEKTRİK PİYASASI KANUNU

Lisanssız yürütülebilecek faaliyetler

MADDE 14 – (1) Lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf faaliyetler şunlardır:

- a) İmdat grupları ve iletim ya da dağıtım sistemiyle bağlantı tesis etmeyen üretim tesisi
- b) **Kurulu gücü azami bir megavatlık yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi**
- c) Belediyelerin katı atık tesisleri ile arıtma tesisi çamurlarının bertarafında kullanılmak üzere kurulan elektrik üretim tesisi
- ç) Mikrokojenerasyon tesisleri ile Bakanlıkça belirlenecek verimlilik değerini sağlayan kojenerasyon tesislerinden Kurulca belirlenecek olan kategoride olanları
- d) **Ürettiği enerjinin tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan, üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi**

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

2 Ekim 2013 tarihli ELEKTRİK PİYASASINDA LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK Kapsamında;

a) **6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi** çerçevesinde kurulması öngörülen **üretim tesislerinin sisteme bağlanmasına ilişkin teknik usul ve esaslar** ile bu üretim **tesislerinin kurulmasına ilişkin başvuru yapılmasına** ve **başvuruların değerlendirilmesi**,

b) Lisanssız üretim faaliyeti kapsamında elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişilerin **ihtiyacının üzerinde ürettiği elektrik enerjisinin sisteme verilmesi** durumu,

c) Lisanssız üretim faaliyeti ile ilgili **arazi temini**, **üretim tesisi devri** ve üretim faaliyetinde bulunan **gerçek veya tüzel kişiler** ile İlgili Şebeke İşletmecilerinin **hak ve yükümlülükleri**,

ç) Lisanssız üretim faaliyetinde bulunan kişilerin bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri ile kurulan üretim tesislerinin denetlenmesi,

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT- Bağlantı Esasları

BAĞLANTI ESASLARI

Lisanssız Yönetmelik kapsamına giren **üretim tesisleri** (bazı istisnalar dışında) **dağıtım sistemine** bağlanır. İlgili Şebeke İşletmecisi, üretim tesisinin teknik özelliklerine ve bağlantı noktası itibarıyla **dağıtım sisteminin mevcut kapasitesine** göre üretim tesisini YG veya AG seviyesinden dağıtım sistemine bağlayabilir.

TEİAŞ GÖRÜŞÜ

YG seviyesinden dağıtım sistemine bağlanmak isteyen rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi bağlantı başvuruları için, **bir transformatör merkezine yönlendirilen toplam kurulu gücün 2 MW'ın üzerinde olması halinde** ilgili dağıtım şirketi veya OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi TEİAŞ'a kaynak bazında ayrı ayrı bağlantı kapasite bildiriminde bulunur ve **TEİAŞ**'ın görüşleri alınır.

Bu durumda,

TEİAŞ'ın bildireceği bağlanabilir kapasite bağlantı görüşlerinin sonuçlandırılmasında esas alınır. **TEİAŞ, talepleri kendisine geliş tarihinden itibaren bir ay içinde sonuçlandırır.**

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Bağlantı Başvurusu

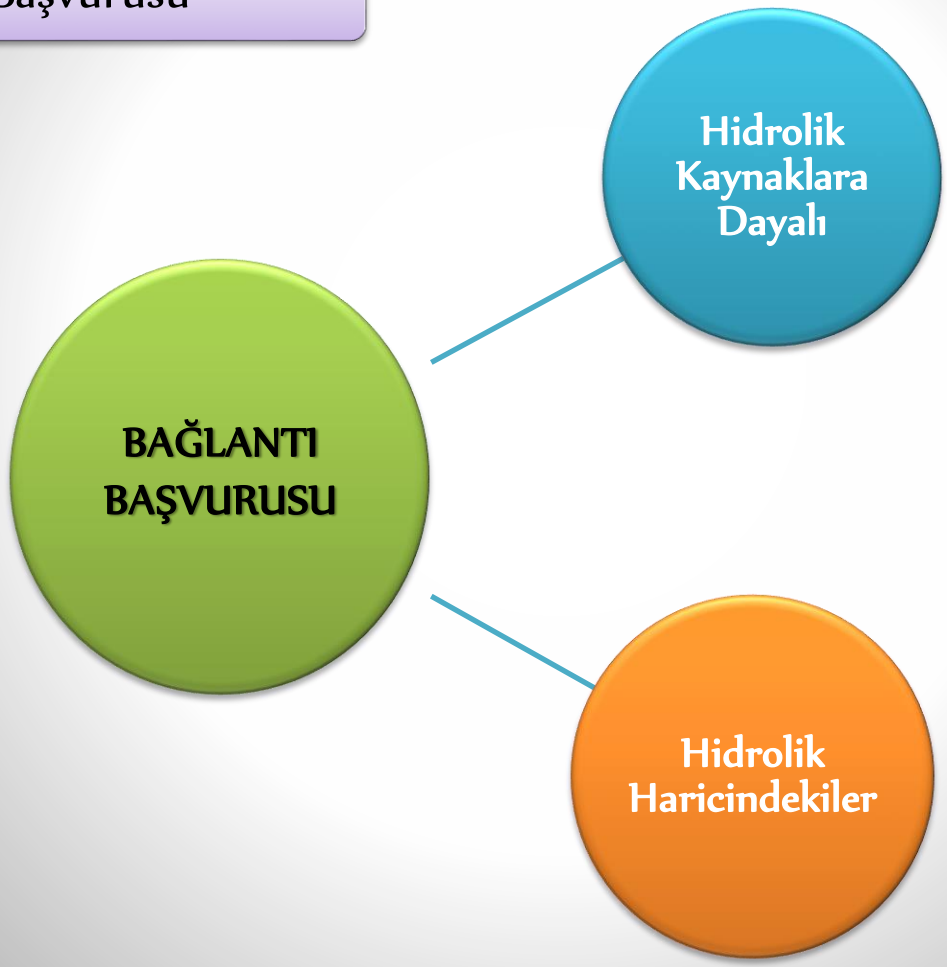

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Hidrolik Kaynaklara Dayalı Bağlantı Başvurusu

Kim: Gerçek veya Tüzel Kişi

Nereye: İl Özel İdaresine (Tesisin kurulacağı yerin)

Hangi Belgeler ile:

- Başvuru Dilekçesi (Yönetmelik Ek-2)
- Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu (Yönetmelik Ek-1)
- Üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kira sözleşmesi veya kullanım hakkını gösterir belge,
- Başvuru ücretinin İlgili Şebeke İşletmecisinin hesabına yatırıldığına dair makbuz veya dekont,
- Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren Tek Hat Şeması,
- DSİ tarafından çıkarılan mevzuatta istenen bilgi veya belgeler…

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Hidrolik Haricindeki (Güneş, Rüzgar vs.) Kaynaklara Dayalı Bağlantı Başvurusu

Kim: Gerçek veya Tüzel Kişi

Nereye: İlgili Şebeke İşletmecisine (Dağıtım Şirketi)

Hangi Belgeler ile:

- Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu (Yönetmelik Ek-1)
- Üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kira sözleşmesi veya kullanım hakkını gösterir belge,
- Kojenerasyon tesisleri için tesis toplam verimliliğine ilişkin belge,
- Biyokütle ve biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil) ile rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri hariç olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım hakkının elde edildiğine dair belge,
- Başvuru ücretinin İlgili Şebeke İşletmecisinin hesabına yatırıldığına dair makbuz veya dekont,
- Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren Tek Hat Şeması,

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Uygulamada Talep Edilen Diğer Belgeler

Hidroelektrik Harici Üretim Tesisleri İçin:

- Yönetmelik kapsamında hidroelektrik tesisler harici tesislerde elektrik üretimi yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler **başvurularını üretim tesisini kuracakları mahallin tabi olduğu dağıtım şirketine yapar.** Başvuruda aşağıda belirtilen belgeler istenir;
- Yönetmelik EK- 1'de yer alan EK-1 **Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu**,
- Üretim tesisinin kurulacağı yere **ait tapu belgesinin aslı veya noter onaylı sureti ya da kiralama belgesi**,
  - Tapu belgesinin aslının fotokopisiyle birlikte ilgili dağıtım şirketi yetkilisine ibrazı halinde şirket yetkilisi aslı ile fotokopisi arasında karşılaştırma yaparak fotokopi nüshayı kabul edebilir. Bu durumda fotokopi nüshaya, şirket yetkilisince "**ASLI ŞİRKETÇE GÖRÜLMÜŞTÜR**" kaydını düşerek, adının soyadının açıkça yazılması ve imzalanması gerekir.
  - **Üretim tesisinin kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulmak istenmesi halinde** bu arazinin ilgili mevzuatına göre kullanım hakkının edinildiğine dair belgenin sunulması gerekir. Bu belge sarahaten "**ENERJİ ÜRETİM TESİSİ KURULMASINA İZİN VERİLMİŞTİR**" kaydını içermelidir.
  - Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulacak üretim tesisinin jeotermal enerji kaynağına dayalı olması halinde ilgili mevzuatına göre arama ruhsatının sunulması icap eder.
  - Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulacak üretim tesisinin rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi olması halinde tesis mahallinin/sahasının ilgili mevzuatına göre tahsis edilmiş olması şarttır. Tahsis belgesi sarahaten "**ENERJİ ÜRETİM TESİSİ KURULMASINA İZİN VERİLMİŞTİR**" kaydını içerecektir.
  - Kira sözleşmesinin **yazılı şekilde yapılmış olması, tarafların imza sirkülerinin sözleşme ekinde** bulunması gerekir.
- Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren **Tek Hat Şeması**.

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Uygulamada Talep Edilen Diğer Belgeler (Hidroelektrik Harici)

- Kojenerasyon tesisleri için 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayı Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 29. maddesinde öngörülen verimlilik değerinin sağlanacağına dair belgenin/belgelerin,

- **Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım hakkının elde edildiğine dair belge**,
  - **Rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için istenmez**,
  - Jeotermal enerji kaynağına dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için işletilmekte olan jeotermal kaynaklarda 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa ve uygulanmasına ilişkin ikincil mevzuata göre edinilmiş işletme ruhsatı, henüz işletilme aşamasında olmayan jeotermal kaynaklar için arama ruhsatı,
  - Biyokütle ve biyokütleden elde edilen gaza (çöp gazı dâhil) dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için istenmez,

- Kurulca ilgili yıl için belirlenmiş **Başvuru Bedelinin** dağıtım şirketince ilan edilmiş hesaba yatırıldığına veya dağıtım şirketinin yetkilendireceği veznelerine yatırıldığına dair dekont

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

KURUL KARARI

- Karar No : 5398-2
- Karar Tarihi :30/12/2014
- Tarifeler Dairesi Başkanlığının 26/12/2014 tarih ve 32841861-43718 sayılı Başkanlık Makamına müzekkeresi çerçevesinde; ilgili şebeke işletmecisi tarafından **Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik**'in 31 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince tahsil edilebilecek **başvuru bedelinin** 2015 yılı için kurulu güçleri 50 kW'ya kadar olan üretim tesisleri için 50 TL (50 kW dahil),
- 50 kW üstü tesisler için **320 TL** olarak belirlenmesine, karar verilmiştir.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Uygulamada Talep Edilen Diğer Belgeler (Hidroelektrik Harici)

- Çatı uygulaması haricindeki güneş enerjisine dayalı başvurular için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı veya söz konusu Bakanlığın il veya ilçe müdürlüklerinden alınacak belgenin aslı veya noter onaylı sureti
- Teknik Değerlendirme Formu
- Koordinatlı Aplikasyon Krokisi

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu (Yönetmelik Ek-1)

Ek-1

LİSANSSIZ ÜRETİM BAĞLANTI BAŞVURU FORMU

Başvuru Sahibinin Bilgileri			
Adı-Soyadı/Ünvanı			
Adresi			
Telefonu			
Faks Numarası			
E-Posta Adresi			
T.C. Vergi/ T.C. Kimlik Numarası			
Banka Hesap Numarası			
Üretim Tesisinin Bilgileri			
Adresi			
Coğrafi Koordinatları (UTM 6-ED50)			
Kurulu Gücü			
Bağlantı İçin Talep Edilen Tarih			
Sistem Kullanımına Başlaması İçin Öngörülen Tarih			
Türü / Kullanılan Kaynak			
Bağlantı Şekli	☐ AG Tek Faz	☐ AG Üç Faz	☐ YG
Bağlantı Transformatörü Bilgileri			
Diğer Bilgiler			
Bu formda verilen tüm bilgiler tarafımca doğru bir şekilde doldurulmuştur. Başvurumun kabul edilmesi durumunda; üretim tesisini bu formda belirtilen özelliklere uygun olarak tesis etmeyi, tesis aşamasında, İlgili Şebeke İşletmecisinden gerekli izinleri almadan, bu formda belirtilen bilgilere aykırı bir işlem tesis etmeyeceğimi, bu formda verilen bilgilere aykırı bir durum tespit edilmesi halinde başvurumun her aşamada İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından iptal edilmesini kabul ve taahhüt ederim.			
Adı-Soyadı/Ünvanı	İmza	Tarih	

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Tek Hat Şeması Örneği

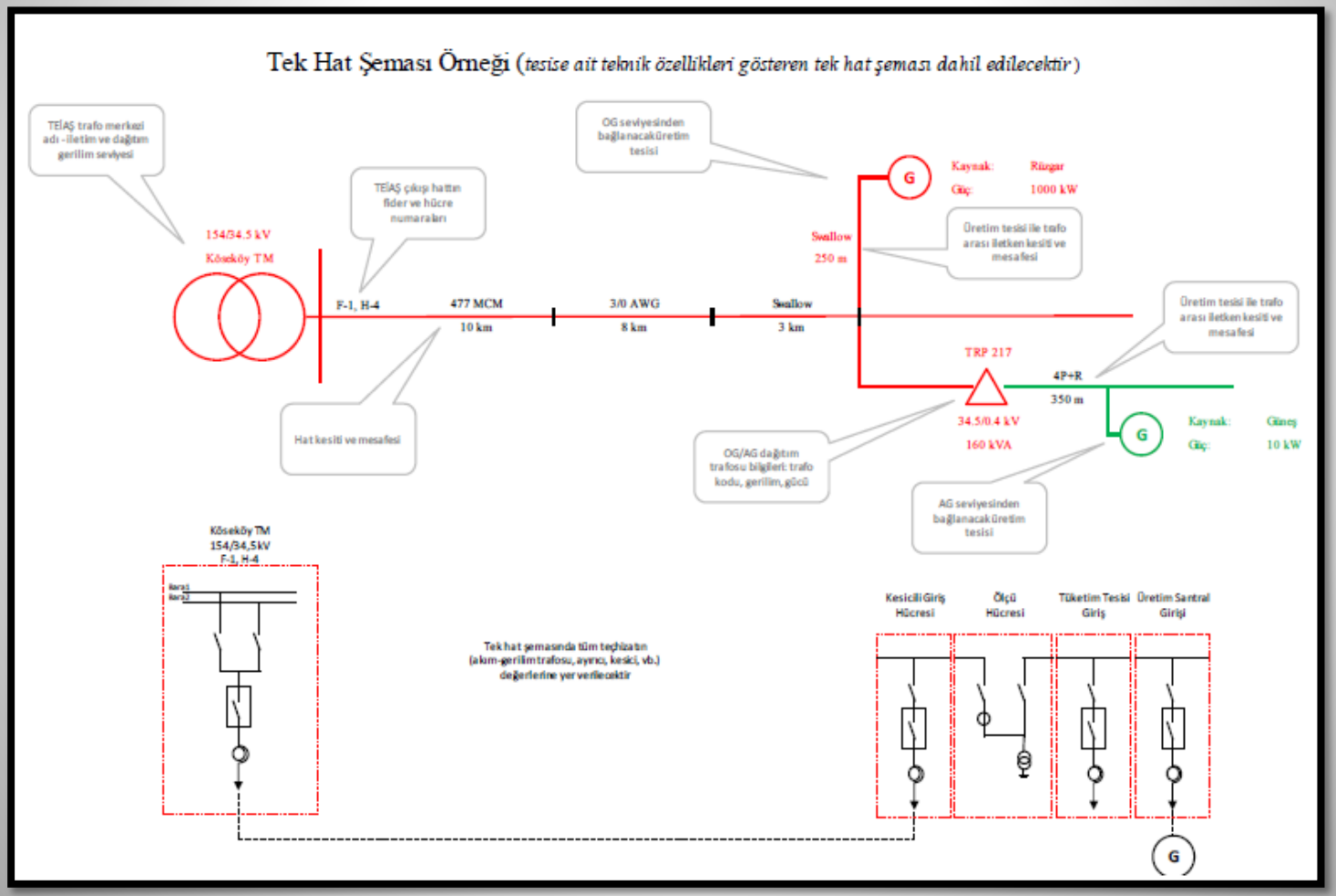

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT-Bağlantı Başvurusu

Teknik Değerlendirme Formu Örneği

Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisine İlişkin Teknik Değerlendirme Formu

Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisine İlişkin Teknik Değerlendirme Formu

Erişim Linki:
http://www.eie.gov.tr/yenilenebilir/lisanssiz_uretim.aspx

GÜNEŞ ENERJİSİNE DAYALI ÜRETİM TESİSİNE İLİŞKİN TEKNİK DEĞERLENDİRME FORMU

BAŞVURU NUMARASI		
BAŞVURU SAHİBİNİN ADI ve İLETİŞİM BİLGİLERİ		
TESİS ADI		
DAĞITIM ŞİRKETİNE BAŞVURU TARİHİ		
ÜRETİM TESİSİNİN YERİ	İLİ	
	İLÇESİ	
	MEVKİİ	
TEKNOLOJİ TÜRÜ	**FOTOVOLTAİK SİSTEMLER:** ☐ Optimum açıda sabitlenmiş fotovoltaik sistemler ☐ Tek eksende güneşi takip eden fotovoltaik sistemler ☐ Çift eksende güneşi takip eden fotovoltaik sistemler **TERMAL SİSTEMLER:** ☐ Parabolik oluklu doğrusal odaklayıcılı sistem (ısı depolama ünitesi kullanılan) ☐ Parabolik oluklu doğrusal odaklayıcılı sistem (ısı depolama ünitesi kullanılmayan) ☐ Doğrusal odaklayıcılı düzlemsel aynalar kullanılan sistemler (Fresnel) ☐ Kule ve üzerinde buhar üreten reaktör hücresi bulunan merkezi odaklayıcılı sistemler ☐ Stirling motoru kullanan merkezi odaklayıcılı çanak tipi sistemler **DİĞER SİSTEMLER:** ☐ Hibrit (.....kaynağı ile)	
UYGULAMA YERİ	☐ Çatı ☐ Arazi	

DÖĞERLİOĞLU

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

Bağlantı Başvurusunun Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması

Lisanssız Yönetmelik kapsamında üretim yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin **her takvim ayı içinde alınan başvuruları** ile İl Özel İdarelerinden yönlendirilen başvurular, İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından, **takip eden ayın ilk yirmi günü içinde** toplu olarak değerlendirilir ve sonuçlandırılır.

Eksik veya yanlış evrak verenlerin başvuruları değerlendirmeye alınmaz. Eksik veya yanlışlığın mahiyeti hakkında, başvuru sahibine **eksikliklerin on iş günü içerisinde tamamlanması** için bildirimde bulunulur.

Eksik belgelerin süresinde tamamlanmaması halinde, başvuru reddedilerek sunulan belgeler başvuru sahibine iade edilir ve ilgili İl Özel İdaresine konu hakkında bilgi verilir.

Eksiksiz olarak yapıldığı tespit edilen başvurular başvuru tarihi itibariyle veya eksikliklerin giderildiğine ilişkin belgelerin İlgili Şebeke İşletmecisinin evrakına giriş tarihi itibari ile değerlendirmeye alınır. Bu başvuruların değerlendirmesi eksikliklerin tamamlandığı tarih itibariyle yapılmış olan başvurularla birlikte yapılır.

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Bağlantı Başvurusunun Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması

İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından Şebekeye bağlantısı yapılacak olan üretim tesisinin bağlantısına ilişkin değerlendirmede;

- a) Başvuruya konu üretim tesisinin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olması,
- b) Başvuruya konu üretim tesisinin kojenerasyon tesisi olması,
- c) Başvuru sahibinin son bir yıl içindeki tüketim miktarının diğer başvurulardan yüksek olması,
- ç) Başvuruya konu üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde olması,
- d) Başvurunun tüketim birleştirme hükümleri kapsamındaki başvuru olması,
- e) Başvuru sahibinin önceden olumlu bağlantı görüşü verilmiş bir başvurusunun olmaması,

kriterleri sırasıyla uygulanır.

İlgili Şebeke İşletmecisi, değerlendirilen başvurulara ilişkin gerekçeli değerlendirme neticesini ve bağlantı noktası uygun bulunmayan başvurular için varsa alternatif bağlantı önerisini kendi internet sayfasında bir ay süreyle ilan eder.

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Bağlantı Başvurusunun Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması

Mevcut bir tüketim tesisi olmak zorunda mı???

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Bağlantı ve Sistem Kullanımı için Başvuru

Bağlantı başvurusu uygun bulunan veya İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından teklif edilen alternatif bağlantı noktası önerisini kabul edenler ile rüzgar enerjisine dayalı başvurularda Teknik Değerlendirme Raporu olumlu olanlara İlgili Şebeke İşletmecisi **Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu** gönderilir.

Kendisine Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu gönderilen gerçek veya tüzel kişilere, **Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubunun tebliğ tarihinden itibaren yüzseksen gün süre** verilir.

Gerçek veya tüzel kişiler söz konusu **sürenin ilk doksan günü içerisinde** üretim tesisi ve varsa irtibat hattı projesini **Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve/veya tüzel kişilerin** onayına sunar.

Doksan gün içinde proje onayı için başvuruda bulunmayan gerçek veya tüzel kişilerin bağlantı başvuruları geçersiz sayılarak sunmuş oldukları belgeler kendilerine iade edilir.

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Bağlantı ve Sistem Kullanımı için Başvuru

İlgili gerçek veya tüzel kişilerin aşağıdaki belgeleri İlgili Şebeke İşletmecisine süresi içerisinde ve eksiksiz olarak sunmaları halinde, İlgili Şebeke İşletmecisi kendileriyle **otuz gün içerisinde** bağlantı anlaşması imzalamakla yükümlüdür:

a) Üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için İlgili Teknik Mevzuat çerçevesinde alınması gereken proje onayı,

b) Rüzgar enerjisine dayalı başvurularda Teknik Etkileşim İzni.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Bağlantı ve Sistem Kullanımı için Başvuru

Belgeler zamanında tamamlanamazsa???

Belirtilen belgeleri zamanında edinemeyen başvuru sahiplerinin, söz konusu belgeleri kendi kusurları olmaksızın edinemediklerinin İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından anlaşılması halinde, ilgili gerçek veya tüzel kişilere İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından **üç ay ilave süre** verilir.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

Bağlantı ve Sistem Kullanımı için Başvuru

Ek süre verilen başvuru sahiplerinin, **verilen ek süre sonuna kadar** söz konusu belgeleri İlgili Şebeke İşletmecisine sunamamaları halinde, ilgili gerçek veya tüzel kişiler **bağlantı anlaşması imzalama hakkını kaybeder ve mevcut belgeleri kendisine iade edilir.**

İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından kendisi için **Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu düzenlenen** gerçek veya tüzel kişiler tarafından, İlgili Şebeke İşletmecisi ile **bağlantı anlaşması imzalanana kadar kurulu güç değişikliği talebinde bulunulamaz.**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT

Bağlantı ve Sistem Kullanımı

Üretim tesisinin Şebekeye bağlantısında kullanılacak olan bağlantı ekipmanı üretim tesisinin ayrılmaz bir parçasıdır. Üretim tesisinin Şebekeye bağlantısında, korumasında veya kumandasında üretim tesisine ilave olarak dâhili veya harici bir bağlantı ekipmanı kullanılması durumunda, bağlantı ekipmanları da üretim tesisine ilişkin kabul testlerine dâhil edilir.

Şebekeye bağlanacak üreticilerle yapılacak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında yer alacak genel hükümler, İlgili Şebeke İşletmecisinin görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir. Belirlenen genel hükümler İlgili Şebeke İşletmecisinin ve Kurumun internet sayfalarında yayımlanır.

Bağlantıya ilişkin mülkiyet ve işletme sınırları, bağlantı anlaşmasında belirlenir.

Üretim tesisleri, sistem kullanım anlaşmasında belirtilen tarihten itibaren sisteme enerji verebilir. Bu tarih hiçbir şekilde Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş ve/veya tüzel kişiler tarafından üretim tesisinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten önce olamaz.

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Bağlantı ve Sistem Kullanımı

Lisanssız Üretim kapsamında üretim yapan gerçek ve tüzel kişiler;

a) **Üretim ve tüketim tesislerinin aynı yerde olması halinde** sisteme verdiği veya sistemden çektiği net enerji miktarı için,

b) **Üretim ve tüketim tesislerinin aynı yerde olmaması halinde** sisteme verdiği ve sistemden çektiği enerji miktarları için **ayrı ayrı,**

sistem kullanım bedeli öder.

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE MEVZUAT
Tesisin İşletmeye Girmesi

Şebekeye bağlanacak üretim tesislerinin geçici kabul işlemlerinin, bağlantı anlaşmasının imza tarihinden itibaren;

a) **YG seviyesinden** bağlanacak **hidrolik kaynağa dayalı** üretim tesislerinde **üç yıl**,

b) **YG seviyesinden** bağlanacak **hidrolik** kaynağa dayalı üretim tesisleri **dışındaki** üretim tesislerinde **iki yıl**,

c) **AG seviyesinden** bağlanacak tüm üretim tesislerinde **bir yıl**,

ç) İletim şebekesine bağlanacak üretim tesislerinde Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği çerçevesinde aynı niteliklere sahip üretim tesisleri için öngörülen süre,

içerisinde tamamlanması zorunludur. Mücbir sebepler dışında, **bu sürelerin sonunda üretim tesisinin tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması ile su kullanım haklarına ilişkin izin belgeleri kendiliğinden hükümsüz hale gelir.**

BÖLÜM IV

PROJE ADIMLARI-UYGULAMA ÖRNEKLERİ-ALTERNATİF MODELLER

PROJE ADIMLARI

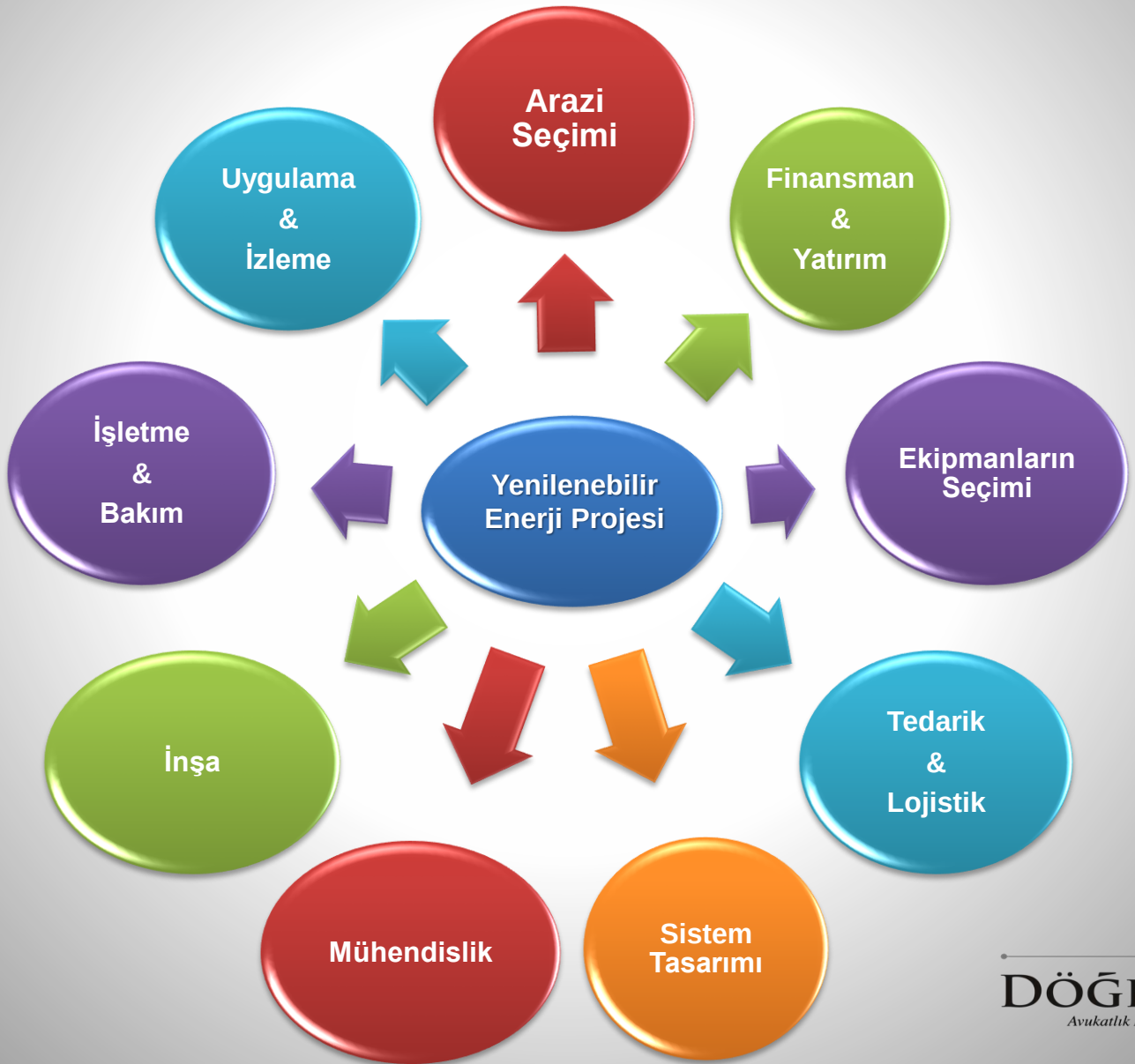

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

1. Aşama

- Başvuru Yapılması ve Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu Alınması

2. Aşama

- Proje Onaylanması ve Bağlantı Anlaşması Yapılması

3. Aşama

- Geçici Kabul ve Sistem Kullanım Anlaşması Yapılması

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

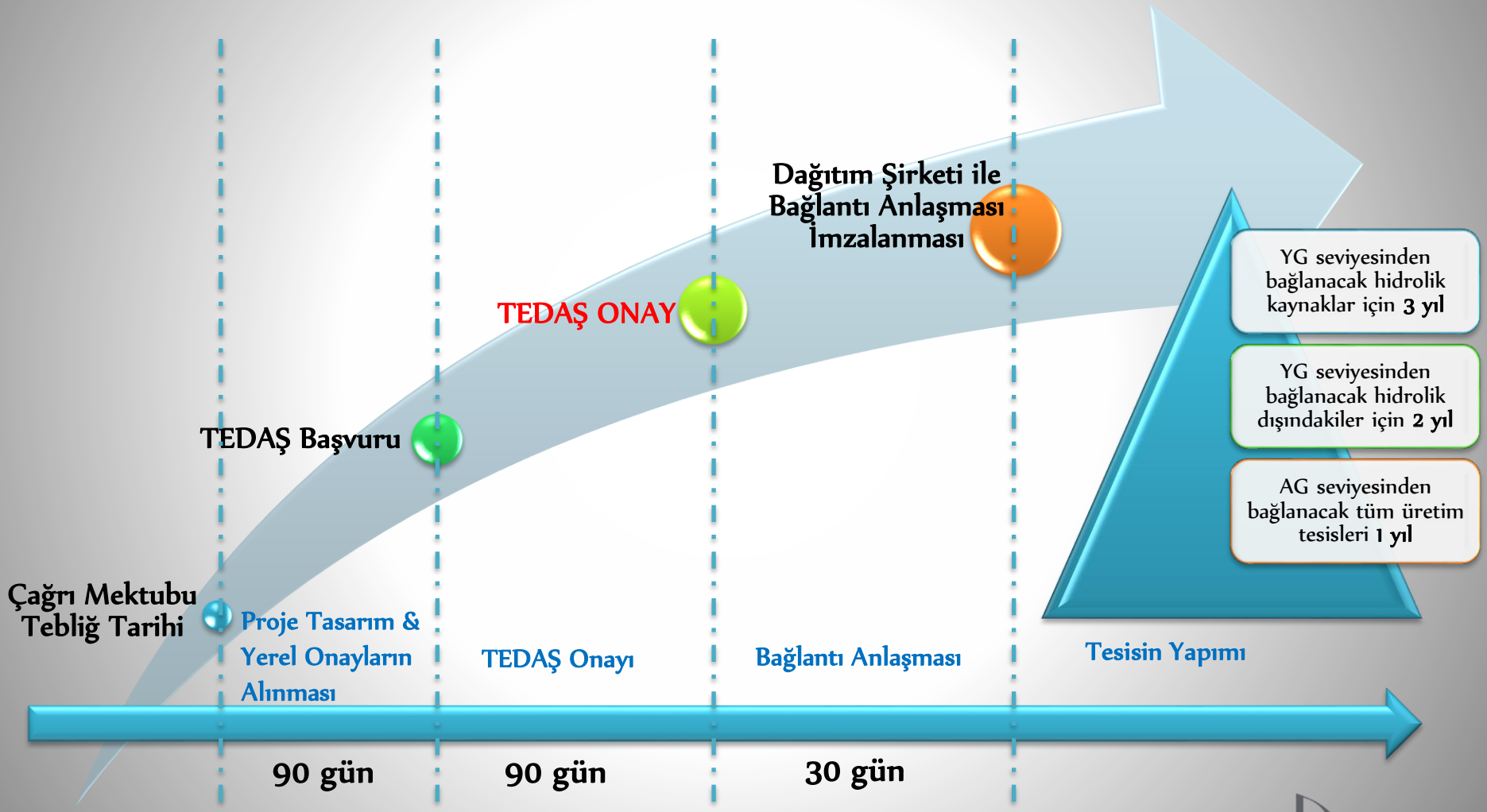

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

Bir GES Proje Dosyası İçeriğinde Neler Olmalı?

A. BELGELER

- Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu ve Bağlantı Görüşü
- İl Özel İdaresi/OSB/Belediye tarafından verilen GES uygunluk yazısı
- İl Özel İdaresi/OSB/Belediye tarafından verilen statik uygunluk onay yazısı (inşaat statik rapor)
- YEGM tarafından verilen Teknik Değerlendirme Raporu
- Mühendislik belgeleri (Büro tescil belgesi, SMM belgesi)
- İmza sirküleri
- Vekaletname
- Gerekçe raporu
- Keşif Özeti

B. HESAPLAR

- Panel seçimi
- Evirici seçimi
- Kabloların seçimi
- AC ve DC gerilim düşümü
- Akım ve devre koruma aygıtları
- Kısa devre hesapları
- Topraklama
- Yıldırım koruma

C. PAFTALAR

- Genel vaziyet planı
- Sistem kurulum şeması
- Tek hat şeması
- Topraklama planı
- Kablo güzergahı planı
- Ölçü, izleme ve haberleşme planı
- Pano detay Planları

D. EKLER

- Modül bilgileri
- Evirici bilgileri
- DC ve AC kablo bilgileri
- Şartnameler
- Tip projeler

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

Kabul Başvurusunda Talep Edilen Belgeler Nelerdir?

- Geçici kabul talep dilekçesi
- Geçici kabule hazır tutanağı (dağıtım şirketi tarafından hazırlanan)
- Tesise ait onaylı proje (gerekçe raporu, vaziyet planı, varsa ENH profili, varsa trafo yerleşim planı, tek hat şeması, kısa devre hesabı, topraklama hesabı, vb.)
- Bağlantı anlaşması
- **Tesis sahibi ile yüklenici arasında imzalanan sözleşme**
- Geçici kabulde bulunacak sorumlu elektrik mühendisine ait yüklenicinin yetkilendirme yazısı veya yüklenicinin bünyesinde bulunmayan ancak geçici kabulde görevlendirilecek sorumlu elektrik mühendisine verdiği vekaletname
- Tesis sahibi kabulde bulunmayacak ise yetkili kıldığı kişiye ait yetki yazısı
- Keşif cetveli ve bedeli
- Vergi levhası (yüklenici)
- Yüklenici ve tesis sahibinin iletişim bilgileri (adres, telefon, faks)

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

Kabul Başvurusunda Talep Edilen Belgeler Nelerdir?

- Tesiste kullanılan malzemelere ait test raporları ve sertifikalar (panel, inverter, röle, jeneratör, trafo, hücre, köşk vs.) (Elektronik ortamda olabilir-CD)
- Topraklama direnci ölçüm raporu,
- Komisyona katılmak üzere OSB/Dağıtım şirketlerinden teknik bir personelin isim ve ünvanı
- Tesise ait fotoğraflar (Elektronik ortamda olabilir-CD)
- YEGM Teknik Değerlendirme Raporu (RES ve GES için)

Yukarıdaki belge ve bilgilerin tamamlanarak oluşturulan **kabul dosyasının** Dağıtım Şirketi /OSB tarafından TEDAŞ Genel Müdürlüğü'ne elden veya posta ile gönderilmesi gerekmektedir.

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

GES Saha Kontrollerinde Nelere Bakılmaktadır?

- Konstrüksiyon kontrolleri
- Kablo kanalları, tavaları, kablo bağları kontrolleri
- Panel kontrolü
- Kablolama kontrolü
- Etiketleme ve uyarı levha kontrolü
- Panoların kontrolü
- Topraklama kontrolü
- Şebeke bağlantı noktasındaki koruma kontrolü, vb.

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

PROJE ADIMLARI

Geçici Kabul Nasıl Yapılmaktadır???

GES Geçici Kabulü

Sahaya belirlenen günde gidilir, geçici kabul işlemi yapılır ve tutanak tutulur.

Tutanak Ekleri:

- Proje onay yazısı
- Görevlendirme yazısı
- Bağlantı anlaşması
- Enerjilendirme ve devreye alma protokolü
- İş teslim tutanakları
- İlan tutanağı
- Topraklama ölçüm raporu
- ÇED belgesi
- İtfaiye raporu
- Saha test raporları
- Uyum raporu
- Koruma rölesi set değerleri raporu
- Onaylı tek hat ve genel vaziyet planı

Kaynak: TEDAŞ- Bilal Şimşek (Kasım 2014)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ALTERNATİF MODELLER

1. Alternatif

Tüketim Tesisi

Enerji Fazlası

1 MW Üretim Tesisi

Dağıtım/İletim Sistemi

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ALTERNATİF MODELLER

2. Alternatif

Tüketim Tesisi

(X) KW/Güneş + (Y) KW/ Rüzgar + (Z)KW/ Hidrolik = 1000 KW

Enerji Fazlası

Dağıtım/İletim Sistemi

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ALTERNATİF MODELLER

3. Alternatif

Tüketim Tesisi

Üst Limit Yok!!!
Aynı Bağlantı Noktası

Dağıtım/İletim Sistemi ile
BAĞLANTI YOK

Enerji Fazlası

Dağıtım/İletim Sistemi

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ALTERNATİF MODELLER

1. Alternatif

Tüketim Tesisi

1 MW Üretim Tesisi

Dağıtım/İletim Sistemi

Enerji Fazlası

2. Alternatif

Tüketim Tesisi

(X) KW/Güneş + (Y) KW/ Rüzgar + (Z)KW/ Hidrolik = 1000 KW

Dağıtım/İletim Sistemi

Enerji Fazlası

3. Alternatif

Tüketim Tesisi

Üst Limit Yok!!!
Aynı Bağlantı Noktası

Bağlantı Yok!!!

Enerji Fazlası

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ALTERNATİF MODELLER

6446- Madde 14 (2)

Bakanlar Kurulu,

rekabetin gelişmesi, iletim ve dağıtım sistemlerinin teknik yeterliliği ve arz güvenliğinin temini ilkeleri çerçevesinde,

lisanssız faaliyet yapabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin

kurulu güç üst sınırını

kaynak bazında **beş katına kadar artırmaya** yetkilidir.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

UYGULAMA ÖRNEKLERİ- NEDEN GÜNEŞ ENERJİSİ?

KÜRESEL BOYUTTA	TÜRKİYE PAZARINDA
Dünya'daki Toplam Kurulu Güç (FV) 2009: ~ **24** GW 2010: ~ **40** GW 2011: ~ **71** GW 2012: > **100** GW **31.1 GW** ilave kapasite ile **2012** dönüm noktası	**Yeni Pazar = Yeni Fırsatlar** **AB uyum süreci**: Daha rekabetçi ve şeffaf piyasa Yüksek güneş potansiyeli
Avrupa Pazarı: Duraklama Devri 2011: **22.4** GW FV kapasite şebeke bağlantısı 2012: **17.2** GW FV kapasite şebeke bağlantısı	**Yenilenebilir Enerji Hedef ve Politikaları** 2023 Strateji Belgesi: en az **% 30** yenilenebilir enerji Teşvikler (YEK Destekleme Mekanizması) 10 yıl alım garantisi (I Sayılı Cetvel) Yerli ürün desteği (II Sayılı Cetvel)
Avrupa Fotovoltaik Endüstrileri Derneği (EPIA) 2011: Dünya'daki FV kurulumunun **% 74**'ü 2012: **% 55** Avrupa'nın fotovoltaik piyasasında **lider pozisyonu** giderek sona yaklaşmakta	**Yeni Mevzuat = Yeni Dönem** 6446-Elektrik Piyasası Kanunu (30 **Mart 2013**) Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik (2 **Ekim 2013**) Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği (2 **Kasım 2013**) Rüzgâr ve Güneş Yarışma Yönetmeliği (6 **Aralık 2013**)

UYGULAMA ÖRNEKLERİ- NEDEN GÜNEŞ ENERJİSİ?

Yeni Mercek Senaryoları:

2070'lere gelindiğinde Güneş Enerjisi dünyanın En Büyük Enerji Kaynağı haline geliyor...

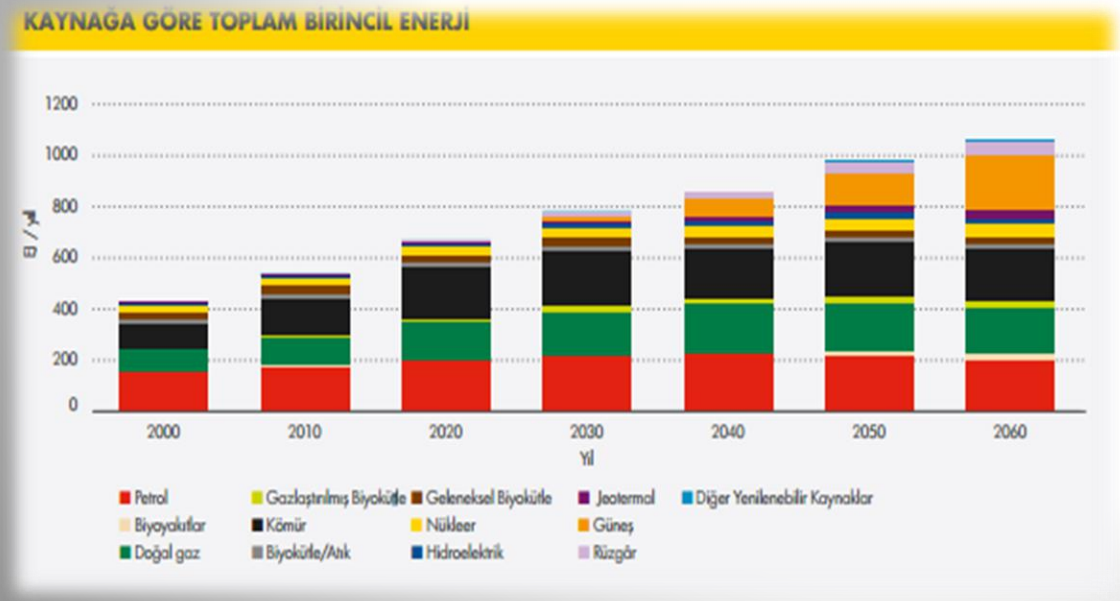

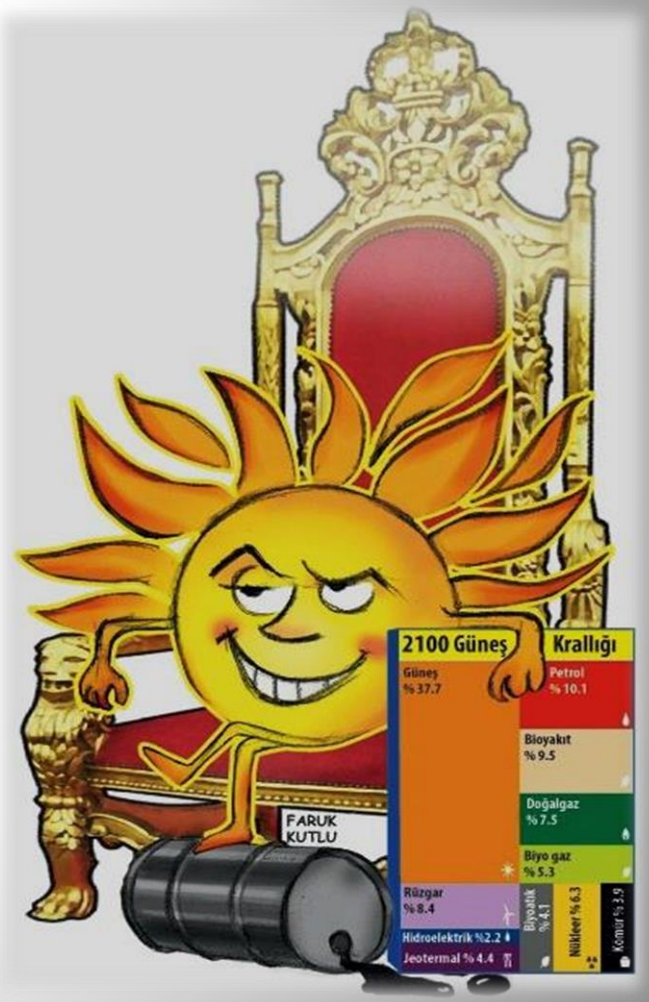

Kaynak: Shell

UYGULAMA ÖRNEKLERİ- NEDEN GÜNEŞ ENERJİSİ?

Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik Kapsamında Faaliyette olan Kapasite

KAYNAK	KURULU GÜCÜ (kW)
GES	33572.06
BİYOGAZ	4083.00
TRİ/KOJEN.	7744.00
RES	250.00
TOPLAM	**45649**

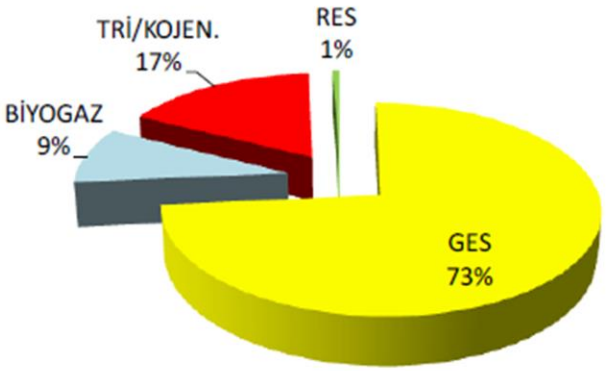

Türkiye Elektrik Yatırımları Raporu-(08.12.2014 tarihli ve 37858 sayılı TEDAŞ Genel Müdürlüğü yazısı)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Gazi Teknopark GES

- Yer: Gazi Üniversitesi, Teknopark, Ankara
- Kurulu Güç: ~ 300 KW
- Özellikler:
  - Enerji ihtiyacını yenilebilir enerji kaynaklarından sağlayan ilk teknopark
  - Çatı, zemin ve kapalı otopark üzeri sabit ve güneşi izleyen hareketli panel uygulamaları
  - Solar otopark, güneş izleyici panel sistemi (Tracker) ve Türkiye'nin ilk güneş enerjisi ile çalışan «Elektrikli Araç Şarj İstasyonu »
- Destek:

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KAYNAK: www.gaziteknopark.com.tr/

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Muğla Belediyesi

- Proje Adı: Sonsuz Kaynağımız Güneş
- Yer: Muğla, Merkez
- Kurulu Güç: 105 KW
- Destek: Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)
- Destek Oranı: % 74
- Özellikler:
  - TEDAŞ tarafından kabulü yapılıp devreye alınan ilk şebekeye bağlı Fotovoltaik Sistem
  - Muğla Belediyesi Mezbaha tesisinin elektrik ihtiyacının % 78'inin karşılanması

Gürsu Belediyesi

- Proje Adı: Gürsu Belediyesi Güneş Evi
- Yer: Bursa, Gürsu
- Kurulu Güç: 96 KW
- Destek: Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA)
- Özellikler:
  - **İlgili Dağıtım şirketine (UEDAŞ) ürettiği elektriği satarak, Türkiye'nin ilk lisanssız faturasını aldı.**

Kaynak: www.alternatifenerji.com/- www. gursu.bel.tr

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Erikoğlu GES

- Yer: Denizli, Serinhisar
- Kurulu Güç: 500 KW
- Özellikler:
  - Sistem tarfından üretilen elektrik fazlası AYDEM'e satılarak, Erikoğlu Holding bu projesi ile geçtiğimiz Haziran-Ağustos ayları arasında üretilen elektrik bedeli olarak 64.000TL+KDV tutarında gelir elde etmiştir.

Adana Çimento GES

- Yer: Adana Çimento Fabrikası
- Kurulu Güç: 500 KW
- Özellikler:
  - Türkiye'de onaylanan en büyük ilk GES projesi
  - Yılda yaklaşık 775.000 kWs/yıl elektrik enerjisi üretmekte
  - Her yıl 409 adet 40 yaşında yetişmiş ağacın ömrü boyunca salımını engellediği miktara eşdeğer olan 409.200 kg'lık CO_2 salım azaltımı

Kaynak: www.hurrıyet.com.tr- www.adanacimento.com.tr

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Hatalı Başvurular

Sıra No	Başvuru No	Başvuru Sahibi	Üretim Tesisi Adresi	Kurulu Güç (kW)	Kaynak Türü	Ön Değerlendirme Sonucu
1	150242	Venüsges Elektrik Ür. A.Ş.	Niğde İli Bor İlçesi Badak Köyü Çanak Mevkii 126 Ada 8 Parsel	1000	Güneş	Aynı Tüketim tesisine 2 MW (2 adet) başvuru yapılmıştır.
2	150244	Sunges Elektrik Ür. A.Ş.	Niğde İli Bor İlçesi Badak Köyü Çanak Mevkii 126 Ada 8 Parsel	1000	Güneş	Aynı Tüketim tesisine 2 MW (2 adet) başvuru yapılmıştır.
3	150248	Soleges Elektrik Ür. A.Ş.	Niğde İli Bor İlçesi Badak Köyü Çanak Mevkii 126 Ada 8 Parsel	1000	Güneş	Aynı Tüketim tesisine 2 MW (2 adet) başvuru yapılmıştır.
4	154765	Venüsges Elektrik Ür. A.Ş.	Niğde İli Bor İlçesi Badak Köyü Çanak Mevkii 126 Ada 9 Parsel	1000	Güneş	Aynı Tüketim tesisine 2 MW (2 adet) başvuru yapılmıştır.
5	154769	Sunges Elektrik Ür. A.Ş.	Niğde İli Bor İlçesi Badak Köyü Çanak Mevkii 126 Ada 7 Parsel	1000	Güneş	Aynı Tüketim tesisine 2 MW (2 adet) başvuru yapılmıştır.
6	154773	Soleges Elektrik Ür. A.Ş.	Niğde İli Bor İlçesi Badak Köyü Çanak Mevkii 126 Ada 7 Parsel	1000	Güneş	Aynı Tüketim tesisine 2 MW (2 adet) başvuru yapılmıştır.
			Nevşehir İli Gülşehir İlçesi			

BÖLÜM V

TEŞVİKLER – AVANTAJLAR - RİSKLER

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

İhtiyaç fazlası enerjinin satın alınması

- a) Tüketim tesisi ile aynı yerde kurulu üretim tesisinde ya da tesislerinde üretilerek her fatura döneminde Şebekeye verilen net elektrik enerjisi ile,
- b) Tüketim tesisi ile aynı yerde kurulu olmayan üretim tesisinde ya da tesislerinde üretilerek Şebekeye verilen elektrik enerjisinden ilgili tüketim tesisinde, her fatura dönemi için tüketilemeyen net elektrik enerjisi miktarı,

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi olarak görevli tedarik şirketi tarafından **YEK Kanunu**na ekli **1 sayılı Cetvelde kaynak bazında belirlenen fiyattan, YEKDEM** kapsamında değerlendirilmek üzere, **on yıl süreyle satın alınır.**

Bu süre ilgili **üretim tesisinin Şebekeye enerji vermeye başladığı** tarihten itibaren hesaplanır.

Üretim tesisleri sistem kullanım anlaşmasında belirtilen tarihten itibaren sisteme/şebekeye enerji verebilir ancak bu tarih geçici kabulün yapıldığı tarihten önce olamaz.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

Yerli ürün kullanımının desteklenmesi

- Görevli tedarik şirketleri (18. maddenin birinci fıkrası kapsamında) satın almakla yükümlü oldukları enerji miktarı için her bir üreticiye **her bir fatura döneminde yapacağı yerli ürün kullanımını destekleme bedelini**, (17. maddenin üçüncü fıkrasına göre) belirlenen **ihtiyaç fazlası üretim miktarını YEK Kanununa ekli 11 sayılı Cetvelde** belirlenen fiyatlardan yararlanarak Bakanlıkça **YEK Kanununun 6/B maddesi uyarınca** çıkarılan yönetmeliğe göre hesaplanmış destek fiyatıyla çarparak belirler.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

YEK Kanunu 6/B Yerli Ürün Kullanımı

- Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ve 31/12/2015 tarihinden önce işletmeye giren **üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması** halinde; bu tesislerde üretilerek iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi için, **I sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlara**, üretim **tesisinin işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle**; bu Kanuna ekli **II sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlar ilave** edilir.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

Yerli Aksam

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Enerjisi Üreten Tesislerde Kullanılan Aksamın Yurt İçinde İmalatı Hakkında Yönetmelik

- Yönetmelik bu kavramı "Yurt İçinde İmal Edilen Aksam ve Bütünleştirici Parçalar Listesi" başlıklı EK-1'de belirtilen **bütünleştirici parçalarının yerli aksam oranları** bazında **en az %55'i yurt içi katma değerle üretilen aksam**" şeklinde ifade etmektedir.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

Yerli Aksam

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Enerjisi Üreten Tesislerde Kullanılan Aksamın Yurt İçinde İmalatı Hakkında Yönetmelik

- **Yurt içinde gerçekleşen imalat kapsamında önemli olan husus;** üretilen aksamın, bütünleştirici parçanın, komponent ya da üretime tabi olan öğenin **yerli ya da yabancı kökenli bir şirket** tarafından üretilip üretilmediği değil, **söz konusu üretimin Türkiye sınırları dahilinde gerçekleşip, gerçekleşmediğidir.**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

TEŞVİKLER

YEK KANUNU

I SAYILI CETVEL

Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar (ABD Doları cent/kWh)
a. Hidroelektrik Üretim Tesisi	7,3
b. Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi	7,3
c. Jeotermal Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi	10,5
d. Biyokütleye Dayalı Üretim Tesisi	13,3
e. Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi	13,3

II SAYILI CETVEL

Tesis Tipi	Yurt İçinde Gerçekleşen İmalat	**Yerli Katkı İlavesi** (ABD Doları cent/kWh)
Fotovoltaik Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi	1. PV Panel Entegrasyonu ve Güneş Yapısal Mekaniği İmalatı	**0,8**
	2. PV Modülleri	**1,3**
	3. PV Modülünü Oluşturan Hücreler	**3,5**
	4. İnvertör	**0,6**
	5. PV Modülü Üzerine Güneş Işınını Odaklayan Malzeme	**0,5**

Tesis Tipi	Yurt İçinde Gerçekleşen İmalat	**Yerli Katkı İlavesi** (ABD Doları cent/kWh)
Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi	1. Kanat	**0,8**
	2. Jeneratör ve Güç Elektroniği	**1**
	3. Türbin Kulesi	**0,6**
	4. Rotor ve Nasel Gruplarındaki Mekanik Aksamın Tamamı	**1,3**

TEŞVİKLER

YEK KANUNU: 1+11 Sayılı Cetveller

RÜZGAR

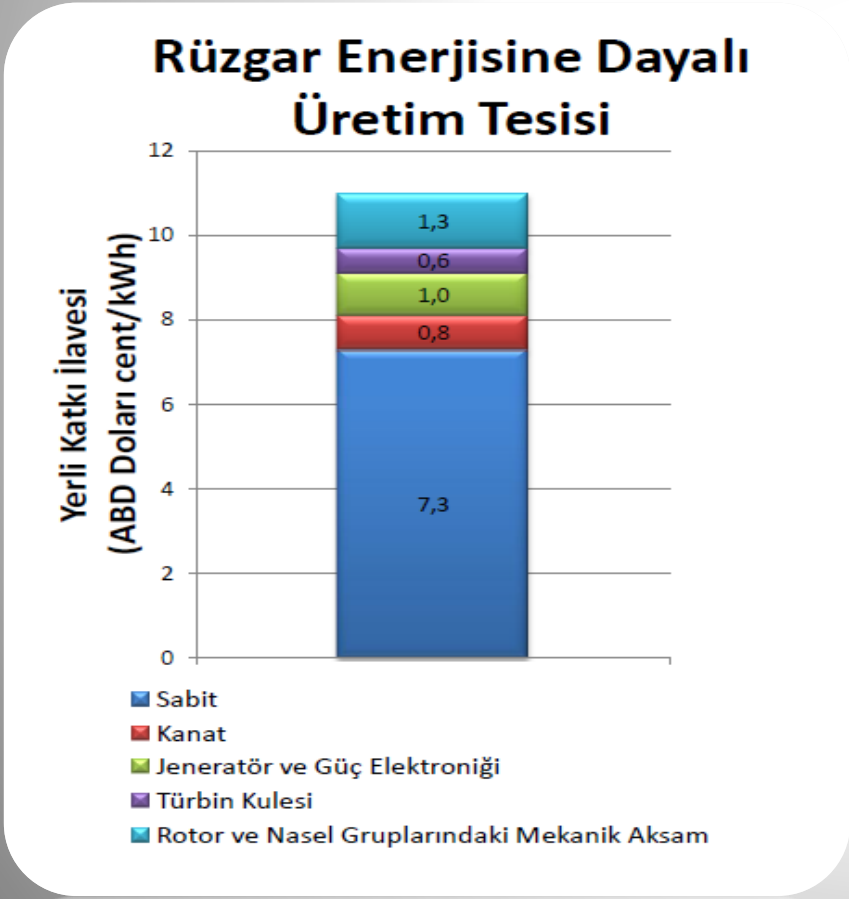

GÜNEŞ

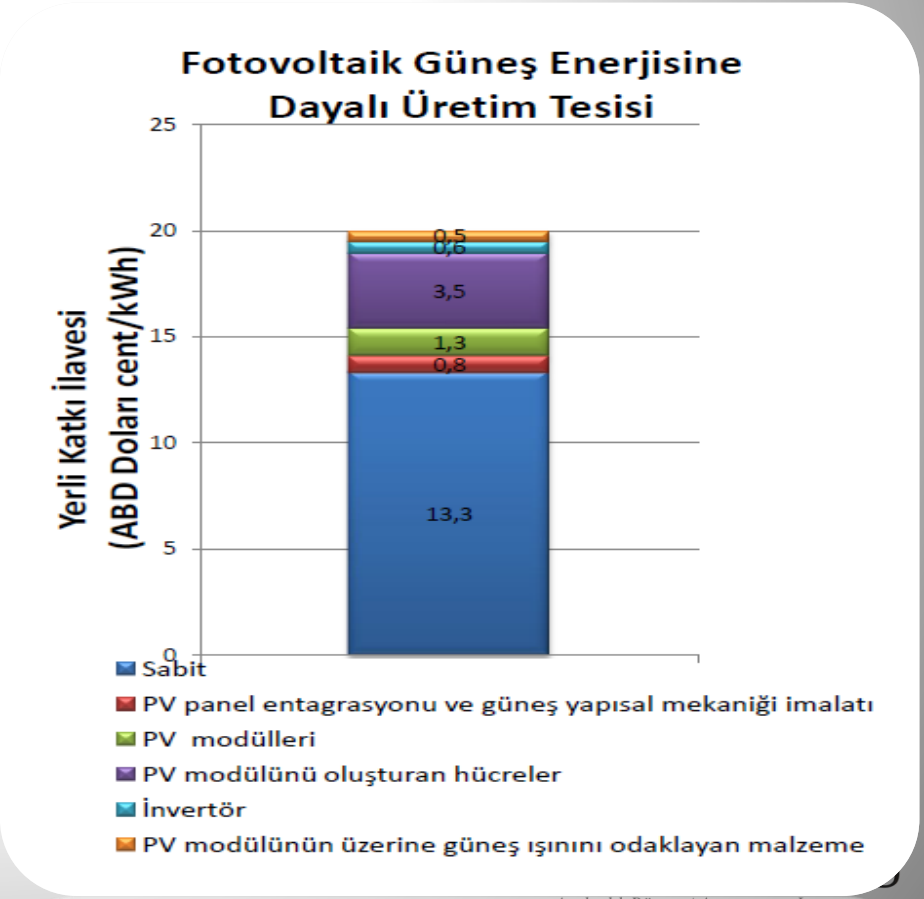

Kaynak: TMMOB, ETKB

TEŞVİKLER

YEK - Madde 7

Yatırım Dönemi Uygulamaları

- **Yenilenebilir enerji** kaynaklarını kullanarak **sadece kendi ihtiyaçlarını karşılamak** amacıyla **azami bin kilovatlık kurulu güce sahip** izole elektrik üretim tesisi ve şebeke destekli elektrik üretim tesisi kuran gerçek ve tüzel kişilerden kesin projesi, planlaması, master planı, ön incelemesi veya ilk etüdü **DSİ veya EİE tarafından hazırlanan** projeler için **hizmet bedelleri alınmaz.**
- Bu Kanun kapsamında;
- **a)** Enerji üretim tesis yatırımları,
- **b)** Kullanılacak elektro-mekanik sistemlerin yurt içinde imalat olarak temini,
- **c)** Güneş pilleri ve odaklayıcılı üniteler kullanan elektrik üretim sistemleri kapsamındaki yapılacak AR-GE ve imalat yatırımları,
- **d)** Biyokütle kaynaklarını kullanarak elektrik enerjisi veya yakıt üretimine yönelik AR-GE tesis yatırımları,
- **Bakanlar Kurulu kararı ile teşviklerden yararlandırılabilir.**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJLAR

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 1: GELİŞEN PİYASA

SONRA

«Lisanslı & Lisanssız Elektrik Üretimi»

« 1 MW - Tek Kaynak »
« 1 MW - Kombinasyonlu »
« 1 x 5 - Bakanlar Kurulu »
« Sınırsız - Öz Tüketim »
« Tüketim Birleştirme »

« Milli Emlak Genel Tebliği»

ÖNCE

«Lisanslı Elektrik Üretimi»

«Lisanssız Üst Limit 500 KW »

« Arazi Sorunu»

« Üretim Fazlası »

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 2: İRTİFAK HAKKI

- **Milli Emlak Genel Tebliği (7 Şubat 2014)**
  - Hazine taşınmazları üzerinde, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretimi yapılması amacıyla tesis edilecek **irtifak hakları** ile verilecek **kullanma izinleri**
- **İrtifak Hakkı Süresi**: (**Kurulu Güç** bazında)
  - Hazine taşınmazları üzerinde, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinden;
    - Kurulu gücü **beş yüz (500) kW'e kadar** olanlar için **yirmi (20) yıla kadar**,
    - Kurulu gücü **beş yüz (500) kW ile bir (1) MW arasında** olanlar için ise **otuz (30) yıla kadar**, irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni verilir.
  - **En az % 80 Üretim Verimliliği ile Bedelsiz geri verme**
- **Yöntem**: Pazarlık Usulü
- İrtifak Hakkı Bedelinde **İndirim** Olanağı
  - Hazine taşınmazları üzerinde irtifak hakkı tesisinin tapuya tescil edildiği veya kullanma izni sözleşmesinin notere onaylatıldığı tarihten itibaren, tesisin ilgili mevzuatlarda belirtilen sürede işletmeye alınması şartıyla, irtifak hakkı veya kullanma izni bedeline **yüzde seksen beş (% 85) oranında indirim**

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 3: KURULU GÜÇ ARTTIRIMI

- İlgili Şebeke İşletmecisi ile bağlantı anlaşması imzalanana kadar kurulu güç değişikliği talebinde bulunulamaz.
- Bağlantı anlaşması imzalanan üretim tesislerinde kurulu güç artışı talebinde bulunulması halinde, ilgili talep söz konusu talebin yapıldığı ayda yapılan diğer tüm başvurular ile birlikte değerlendirilir. Bu kapsamda;

a) Söz konusu talebe İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından olumsuz görüş verilmesi veya önerilen alternatif bağlantı görüşünün ilgili gerçek veya tüzel kişi tarafından kabul edilmemesi halinde, başvuru sahibine ait **mevcut bağlantı anlaşmasının geçerliliği devam eder**.

b) Söz konusu talebe İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından olumlu görüş verilmesi veya önerilen alternatif bağlantı görüşünün ilgili gerçek veya tüzel kişi tarafından kabul edilmesi halinde, kabul edilme tarihinden itibaren otuz gün içerisinde üretim tesisinin projesi tadil edilerek, Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve/veya tüzel kişilerin onayına sunulur. Proje onayının tamamlanmasından itibaren otuz gün içerisinde ilgili bağlantı anlaşması yeni kurulu güce göre revize edilir. İlgili gerçek veya tüzel kişinin süresi içerisinde anlaşmayı imzalamaktan imtina etmesi halinde, kurulu güç artışı talebine ilişkin bağlantı görüşü kendiliğinden geçersiz hale gelir.

c) Kurulu güç artışına ilişkin talebin olumlu bulunması halinde, ilgili üretim tesisinin tamamlanması için (LÜY-24. madde) belirlenen sürelere ilave olarak **altı ay ek süre** verilir.

AVANTAJ 3: KURULU GÜÇ ARTTIRIMI

Kurulu güç artışı talebine, üretim tesisinin geçici kabulü yapılana kadar **sadece bir defa** izin verilebilir.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 4:TÜKETİM BİRLEŞTİRME

Aynı Tarife Grubu
- Mesken
- Sanayi
- Ticari

Finansman Sorunu

Küçük Ölçekli Projelerin Kombinasyonu

Aynı Bağlantı Noktası

Makul Elektrik Fiyatları

Tek Bir Ortak Sayaç

Organize Sanayi Bölgeleri için İstisnalar

Bir veya Birden Fazla Gerçek ve/veya Tüzel Kişi

Ayrı Ayrı Tüketim Tesisi yada Tesisleri (TB'ye katılanlar için)

Katılımcılar Arasından Tam ve Sınırsız Yetkilendirilmiş Bir Kişi

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 5: ÜRETİM TESİSİ DEVRİ

- Geçici kabulü yapılmış olmak kaydıyla,
- Lisanssız yönetmelik kapsamındaki üretim tesisi;
- Satış, devir veya diğer bir düzenleme ile,
- İlgili mevzuat kapsamında üretim faaliyeti göstermek isteyen başka bir gerçek veya tüzel kişiye devredilebilir.
- Geçici kabulü yapılmamış üretim tesisleri devre konu edilemez.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 6: LİSANSLI ÜRETİMDEN LİSANSSIZA GEÇİŞ HAKKI

Lisansa konu bir üretim tesisinin Lisanssız Yönetmelik hükümleri çerçevesinde lisanssız üretim faaliyeti kapsamına alınması ilgili üretim tesisinin;

- a) **Geçici kabulü yapılarak işletmeye geçmiş olması**,
- b) İlgili üretim tesisleri kapsamında olması,
- c) Başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişinin, tüketiminin tamamını veya bir kısmını ilgili üretim tesisinden karşılayacağı mevcut bir tüketim tesisinin olması,

şartlarının birlikte sağlanması halinde mümkündür.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

AVANTAJ 7: KAYNAK VE ÜRETİM ÇEŞİTLİLİĞİ

Lisanslı Üretimde:
Her bir enerji kaynağı için
AYRI lisans

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

RİSKLER

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIKLARI TEMEL RİSK & ZORLUKLAR

- Mevzuatlar Arası Bağlantı Yetersizliği
- Teori - Pratik Uyuşmazlığı
- Bürokrasi - Çok Kurumluluk
- Arazi Tahsisi
- Finansman Sorunu
- Şebeke - Sistem Yetersizlikleri
- Sık Mevzuat Değişiklikleri - İkincil Mevzuatta Gecikmeler
- Mevzuatların Teknik Dili
- Destek Mekanizmalarının Eksikliği
- Güvenilir Veri ve Uzman Eksikliği

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Mevzuatlar Arası Bağlantı Yetersizliği

- **Enerji Projelerinin Çok Yönlü Doğası**
  - Mühendislik
  - Finans
  - Teknik
  - Hukuk
  - Çevre
  - ...

- **Enerji Kanunları / Yönetmelikler / Tebliğler / Stratejiler tek başına yeterli değil !!!**

- **Mevzuatlar arası uyum ihtiyacı**
  - İmar Kanunu
  - Kat Mülkiyeti Kanunu
  - Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Teori-pratik Uyuşmazlığı

TEORİ

«Çatı Uygulamalı FV Sistem»

«Üretim Tesisi Devri»
(Lisanssız Üretim Yön. Madde-29)

«Teşvikler»

«Enerji Kooperatifleri»
(Ana Sözleşme)

PRATİK

«Güneşlenme Hakkı»

«Satış-Kira-Devir»

«Yerli Aksam»

?

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Bürokrasi

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Orman Bölge Müdürlüğü
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- Devlet Şu İşleri Bölge Müdürlüğü
- TEDAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi)
- TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi)

- Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
- Türk Telekom Genel Müdürlüğü
- BOTAŞ- Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

- Karayolları Bölge Müdürlüğü
- Genel Kurmay Başkanlığı
- Maden İşleri Genel Müdürlüğü
- ÇED Planlama Genel Müdürlüğü
- Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
- Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

- Kültür Varlıkları ve Müzeler Bölge Müdürlüğü
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
- İl Özel İdaresi
- İlgili Büyükşehir Belediyesi ve Yerel Belediye

(Uygunluk Yazısı Sorunu)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Arazi Tahsisi

- **Arazi Lokasyonu & Şebeke Bağlantı Noktası**
- Ülkemiz topraklarının;
  - **~ % 35 tarım**
  - **~ % 27 orman**
  - **~ % 18 mera**
- EPDK – 3842 Sayılı Kurul Kararı (24 Mayıs 2012)
  - Tarım arazilerinde (mutlak, özel, dikili, sulu) ve çevre arazilerde, tarımsal kullanım bütünlüğünü bozan alanlarda güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri için lisans başvurusu alınmaması
- 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun -(YEK Kanunu)
  - **Kiralama ya da İrtifak Hakkı**
  - ANCAK !!!
  - 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi: Başbakanlık İzni
- **Milli Emlak Genel Tebliği** (7 Şubat 2014)
  - İrtifak Hakkı Süresi: 20-30 Yıl (kurulu güç bazında)
  - En az %80 Üretim Verimliliği ile Bedelsiz geri verme
  - Yöntem: Pazarlık Usulü

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Finansman Sorunu

Uluslararası Enerji Ajansı – 2017 Yenilenebilir Enerji Piyasa Eğilim ve Öngörüleri

- Orta vadede yenilenebilir enerji projelerinin gelişmesinde temel zorluk: FİNANSMAN
- Yüksek yatırım maliyeti
- Finansman Mekanizması & Hukuki Altyapı & Finansal Kurumların eksikliği
- Proje Finansmanı ??? Banka Kredisi ???
- Yatırımcı Tercihi: Geri dönüşü yüksek ve kendini kısa vadede amorti eden projeler
- Yüksek Enflasyon Kaygısı & Dalgalı Kur

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Şebeke ve Sistem Yetersizlikleri

- TEİAŞ yenilenebilir üretim tesislerinin şebeke bağlantı taleplerine öncelik vermeli
- Temel Zorluk: Yenilenebilir tesislerin sistem entegrasyonu
- Ne yapılabilir ???
  - İletim kapsitesinin arttırılması,
  - Şebeke bağlantıları ve
  - Şebeke yönetiminin iyileştirilmesi.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Kaynak: www.iea.org

Sık Mevzuat Değişiklikleri

2001	4628 – EPK (EPDK'nın Teşkilat ve Görevleri Hk. Kanun)
2013	
Mart	6446 – Elektrik Piyasası Kanunu (EPK)
Ekim	Yenilenebilir En. Kaynakların Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İliş. Yönetmelik
Ekim	Elektrik Piyasasında Lisanssız Elk. Üretimine İlişkin Yönetmelik ve Tebliğ
Kasım	Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği
Kasım	Yenilenebilir En. Kaynak Alanlarının Belirlenmesi, Derecelendirilmesi,... Yön.
Aralık	Rüzgar ve Güneş (Önlisans) Yarışma Yönetmeliği

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Mevzuatların Teknik Dili

- Sık Mevzuat Değişiklikleri
- Enerji Mevzuatlarının Teknik Dili
  - Uygulanabilirlik
  - Farklı Yorumlamalar
  - Riskler
  - Çelişkiler
  - Belirsizlikler

- Rüzgar ve Güneş Enerjisine Dayalı Lisans Başvurularına İlişkin Ölçüm Standardı Tebliğinin Yürülükten Kaldırılması (Aralık 2013)
  - 1 Yıl Ölçüm Zorunluluğu ???
  - 2 Kasım 2013: Lisans Yönetmeliği (Ölçüm Standartları)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Yetersiz Destek Mekanizması

- 10 Yıl Alım Garantisi
- 5 Yıl Yerli Katkı İlavesi
- Avrupa pazarında genel ortalama yaklaşık 20 yıl
- Türkiye piyasasında, teşvik seviye ve süreleri devletin yenilenebilir hedefleri doğrultusunda yetersiz kalmaktadır!!!

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

Güvenilir Veri Ve Uzman Eksikliği

Sektörde Çalışan Sayısı

Alanında Uzman Personel

- Enerji projelerinin çok yönlü doğası
- Farklı uzmanlıklar
- Ancak Türkiye'de ???
- **Herkes işin uzmanı**
- Sonuç: Aynı Soru- Farklı Kurumlar- Farklı Cevaplar
- Denetim Eksikliği
- Uluslararası Enerji Ajansı (2013) Enerji Politikalarında Öne Çıkanlar
  - **Enerji danışmanlık firmalarının yapısal eksiklikleri !!!**

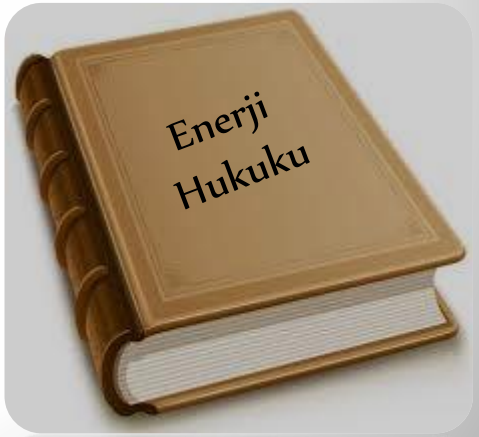

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İlgili Mevzuatların Harmonizasyonu Sağlanmalı

Uygulama Örnekleri - Yol Haritaları Hazırlanmalı

Bürokratik Engeller Azaltılmalı & İlgili Kurumlar Arasında İş Birliği Sağlanmalı

Arazi-Kökenli Sorunlar Azaltılmalı
(irtifak, kamulaştırma vb.)

Yenilenebilir Enerji Yatırımlarına Özel Finansman Fırsatlarına İmkan Sağlayan Hukuki Altyapı
(Zamanında Yararlanılabilir Teşvik Mekanizmaları)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İletim Kapasitesi, Sistem Bağlantıları ve Şebeke Yönetimi Güçlendirilmeli

Mevzuat Değişiklikleri Uzun Soluklu Yapılmalı, İkincil Mevzuat Sürecinde Yaşanan Gecikmeler Giderilmeli,Sektör Oyuncularının Katılımı Arttırılmalı

Mevzuatların Teknik Dili Sadeleştirilmeli
&
Çelişkili İfadelere Yer Verilmemeli

Teşvikler Çeşitlendirilmeli
&
Süre ve Oranlar Arttırılmalı

Uzmanlık Alanları Tanımlanmalı
&
Güvenilir Veri Bankaları ve Hızlı Erişim Sağlanmalı

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

BÖLÜM VI

SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Örnek

Araziye İlişkin Dikkat Edilecek Hususlar;

- Arazinin durumunun tespit edilmesi (marjinal, tarım dışı, imar planı vs.)
- Arazinin şebeke bağlantısının analizi
- Komşu arazilerin durumu ve olası riskler
- Arazinin satın alınması veya kiralanması (paylar/ortaklar)

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

Üretici No: LSZÜ-01
Tarih: 13/12/2011

Sayısı: 9[1] 06 [2] 02[3] 02[4] 0000001[5]

Bu Anlaşma; isim veya unvanı ile kanuni ikametgâh adresi aşağıda belirtilen Üreticiye ait Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine ilişkin Yönetmelik kapsamında kurulmuş üretim tesisinin 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun) ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (YEK Kanunu) ile bu kanunlar uyarınca çıkarılmış ikincil mevzuat uyarınca dağıtım sistemine bağlanması için gerekli hüküm ve şartları içermektedir.

Taraflar	Dağıtım Şirketi:	Üretici:
	ENERJİSA Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.	Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici A.Ş.
Kanuni Adresleri	Ehlibeyt Mahallesi Ceyhun Atuf Kansu Caddesi Başkent Plaza No: 106 06520 Balgat /ANKARA	Gazi Üniversitesi Gölbaşı Yerleşkesi Teknoplaza Binası Gölbaşı/ANKARA

Temsile Yetkili Kişiler

İmzalar: Süleyman SAMSA, Dağıtım Varlıkları Müdürü — Ali Nur ÜRAL, Dağıtım Sistemleri ve Yatırımlar Direktörü — GAZİ TEKNOPARK TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ KURUCU VE İŞLETİCİ A.Ş. Gazi Üniversitesi Gölbaşı Yerleşkesi Teknoplaza Binası 06830 Tel: (312) 490 8555 Fax: (312) 490 1459 ANKARA

Bu anlaşma, genel hükümleri içeren Birinci Bölümü ve özel hükümleri ve ekleri içeren İkinci Bölümü ile birlikte ayrılmaz bir bütündür.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

SÖZLEŞMELER VE SÖZLEŞMELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ İÇİN DAĞITIM SİSTEM KULLANIM ANLAŞMASI

Kullanıcı No: LSZÜ-01
Tarih: 13/12/2012

Sayısı: 9[1] 06 [2] 02[3] 02[4] 0000001[5]

Bu Anlaşma; isim veya unvanı ile kanuni ikametgah adresi aşağıda belirtilen üreticiye ait üretim tesisinin, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun) ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (YEK Kanunu) ile bu kanunlar uyarınca çıkarılmış ikincil mevzuat uyarınca dağıtım sistemini kullanması için gerekli hüküm ve şartları içermektedir.

Taraflar	Dağıtım Şirketi:	Üretici:
	ENERJİSA Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.	Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici A.Ş.
Kanuni Adresleri	Ehlibeyt Mahallesi Ceyhun Atuf Kansu Caddesi Başkent Plaza No: 106 06520 Balgat /ANKARA	Gazi Üniversitesi Gölbaşı Yerleşkesi Teknoplaza Binası Gölbaşı/ANKARA

Temsile Yetkili Kişiler

İmzalar

Süleyman SAMSA
Dağıtım Varlıkları Müdürü

Abdullah CURAL
Dağıtım Sistemleri ve Yatırımlar Direktörü

GAZİ TEKNOPARK TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ KURUCU VE İŞLETİCİ A.Ş.

Bu anlaşma, genel hükümleri içeren Birinci Bölümü ve özel hükümleri ve ekleri içeren İkinci Bölümü ile birlikte ayrılmaz bir bütündür.

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

VİDEO

TED: Yalınayaklar Koleji, Hindistan'da bir güneş enerjisi hikayesi

http://www.youtube.com/watch?v=l9uZNLmYnRI

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

SORULAR

CEVAPLAR

DÖĞERLİOĞLU

Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law

İLETİŞİM

1476 Sok. No: 2 K:8 D:13 Aksoy Plaza 35220 Alsancak-İzmir

T :+90 232 4830917 **/** +90 232 4895118 **F:** +90 232 4895219

E-posta : dogerli@dogerlihukuk.com **Web** : www.dogerlihukuk.com

facebook.com/ Dogerlioglu

facebook.com/ Enerji Kürsüsü

twitter.com/Dogerloglu

twitter.com/enerjikürsüsü

DÖĞERLİOĞLU
Avukatlık Bürosu / Attorneys at Law